

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Postavení střediska v rámci organizace Junák- český skaut z.s.
Position of the Unit within the Organization Junák – český skaut z.s

Student: Ondřej Vícha
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Krügerová, Ph.D.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra podnikohospodářská

Zadání bakalářské práce

Student: **Ondřej Vícha**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R020 Ekonomika podniku

Specializace: 03 Ekonomika a právo v podnikání

Téma: Postavení střediska v rámci organizace Junák – český skaut z.s.
Position of the Unit within the Organization Junák – český skaut z.s.

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Spolkové právo
  3. Představení spolku
  4. Organizační struktura spolku
  5. Postavení organizační jednotky
  6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- HÁJKOVÁ, A., M. NEBUŽELSKÁ a P. PAVLOK. *Spolky a spolkové právo*. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-523-7.
- RONOVSKÁ, K., V. VITOUL a J. BÍLKOVÁ. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-020-8.
- SVEJKOVSKÝ, J., L. DEVEROVÁ a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-445-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

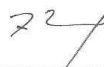
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martina Krügerová, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 05.05.2017

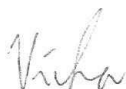
Ing. Josef Kašík, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Postavení střediska v rámci organizace Junák – český skaut z.s.“, včetně příloh, vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 5. 5. 2017

A handwritten signature in cursive script, appearing to read "Váňa".

Poděkování:

Zde bych chtěl poděkovat Ing. Martině Krügerové Ph.D. za trpělivost a věcné připomínky při konzultacích. A za odborné vedení mé bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod	4
2	spolkové právo	5
2.1	Zásady spolkového práva	5
2.2	Obecně ke spolkům	6
2.3	Pobočný spolek.....	11
2.4	Orgány spolku	13
2.4.1	Nejvyšší orgán spolku	15
2.4.2	Statutární orgán.....	17
2.4.3	Volitelné orgány spolku	18
3	Představení spolku.....	20
4	Organizační struktura spolku.....	24
4.1	Hlavní spolek.....	24
4.2	Vyšší organizační jednotky	30
4.3	Základní organizační jednotky	36
4.4	Zvláštní organizační jednotky	36
5	Postavení organizační jednotky.....	40
5.1	Střediskové orgány	40
5.2	Oddíly ve středisku.....	43
5.3	Družiny v oddíle.....	47
5.4	Zhodnocení.....	48
6	Závěr	48
7	Seznam použité literatury	52
8	Seznam zkratk.....	55

Seznam grafů:

graf 3. 1 Počet registrovaných členů Junáka 2003-2016	22
---	----

Seznam obrázků:

obr.4. 1. Organizační jednotky Junáka;	24
obr.4. 2 Orgány Junáka – hlavního spolku;	25
obr.4. 3 Organizační struktura Junáckého kraje	31
obr.4. 4 Organizační struktura Junáckého okresu.....	34
obr 5. 1 Orgány střediska Junáka	40
obr 5. 2 Dělení střediska na oddíly a družiny	44

1 Úvod

Do konce roku 2013 existovaly občanská sdružení podle zákona č. 83/1990 sb. o sdružování občanů, ty se k 1. 1. 2014 změnilly na spolky podle zákona č. 89/2012 sb. občanský zákoník. Takto vzniklé spolky musí změnit své stanovy a svůj název do 1. 1. 2017. Kromě těchto dvou povinností musí spolky vytvořit své orgány a organizační strukturu tak aby odpovídala tomu, co je uvedeno v zákoně. Musí tím projít všechny bývalé občanské sdružení od těch malých až po ty s celorepublikovou působností. Organizační struktura a orgány spolku se spolek od spolku liší a záleží na každém, jak si to uspořádá. Tímto procesem musel také projít Junák-český skaut z.s. Tento spolek má celorepublikovou působnost v oblasti práci s dětmi. Jeho členy jsou fyzické osoby od předškolního věku až po věk důchodový. Rozhodl jsem se zanalyzovat organizační strukturu spolku Junák – český skaut z.s. a porovnat ho s tím, co je uvedeno v občanském zákoníku. Toto téma je v současné době aktuální a každý spolek si svou organizační strukturu udělal po svém, proto je toto téma vybráno.

Cílem práce je analýza organizační struktury a zaznamenání postavení střediska v rámci organizační struktury organizace Junák – český skaut z.s.

Nejprve se v kapitole spolkové právo projde nová právní úpravu spolků podle zákona č. 89/2012 sb. aby se zjistilo, jaké dává zákon spolkům možnosti pro jejich organizační strukturu a jejich fungování. Úprava spolků je v současné době novou oblastí a jen několik autorů se mu věnuje. Nejdřív se budou definovat zásady spolkového práva, pravidla pro založení, změnu a zánik spolku. Nakonec bude probírána právní úprava pobočných spolků a orgánů spolku, která bude stěžejní pro praktickou část práce. Kapitola 3 bude seznámením se samotným Junákem a blíže ho specifikuje, abych věděl něco bližšího o spolku a mohl tak porozumět proč si zvolil takovou organizační strukturu a takové orgány. Spolek bude charakterizován podle stanov, bude určena členská základna spolku a metodika činnosti spolku. Na závěr kapitoly se projde historie Junáka a zhodnotí se jeho vývoj z pohledu velikosti členské základny. Kapitola 4 bude prohlídkou organizační struktury Junáka, jejich jednotlivých článků a orgánů tohoto spolku. Součástí kapitoly bude porovnání reálné organizační struktury a orgánů s tím co dovoluje občanský zákoník. Začne se hlavním spolkem a jeho orgány a bude se pokračovat jednotlivými pobočnými spolky, které se Junák rozhodl založit. Poslední kapitola se bude zabývat střediskem jako jedním ze článků organizační struktury, jeho postavením v rámci organizační struktury Junáka, jeho orgány, strukturou a jeho činností. V této kapitole bude také porovnána praxe s právní teorií. Veškeré poznatky z jednotlivých kapitol budou shrnuty v závěru práce.

Pro vypracování praktické části této práce budou použity tyto metody: hypotéza, pozorování, studium dokumentů, analýza, syntéza, indukce, dedukce. V poslední kapitole bude navíc využita metoda interview.

2 spolkové právo

Spolkové právo je součástí českého právního systému. Je řazeno do soukromého práva. Hlavní právní předpis spolkového práva je zákon č. 89/2012 sb. (občanský zákoník). Tento zákon upravuje tuto část našeho práva v několika částech:

- 1) všeobecná úprava osob (§15 - §22)
- 2) obecná úprava právnických osob (§118 - §209)
- 3) obecná úprava korporací (§210 - §213)
- 4) úprava spolku (§214 - §302).

Tento právní předpis nabyl účinnosti k 1. 1. 2014.

Další právním předpisem upravující spolkové právo je zákon č. 304/2013 sb. (o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob), který upravuje rejstříkové souvislosti. Z právních předpisů procesního práva se spolků týká především zákon č.292/1963 sb. (o zvláštních řízeních soudních) a zákon 99/1963 sb. (občanský soudní řád).

Před rokem 2014 byla situace ale jiná. Neexistovali spolky ale občanská sdružení. Sdružení byly upraveny zákonem č.83/1990 sb. (o sdružování občanů). Podle §3045 občanského zákoníku jsou sdružení podle zákona č.83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, považovány za spolky podle občanského zákoníku. Podle stejného paragrafu jsou organizační jednotky sdružení způsobilé jednat svým jménem podle zákona č.89/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, považovány za pobočné spolky podle občanského zákoníku.

Občanské sdružení registrované k 1. 1. 2014 u Ministerstva vnitra je právnickou osobou a považuje se za spolek zapsaný ve spolkovém rejstříku, neboť dosud vedená evidence Ministerstva vnitra se od 1. 1. 2014 považuje za spolkový rejstřík. Spolek tedy nemusí žádat, aby byl do spolkového rejstříku zapsán, protože v něm zapsaný je. (Hájková, et al., 2015) Ronovská (2014) tvrdí, že existuje veřejný zájem na tom, aby každá právnická osoba byla zapsaná ve veřejném rejstříku.

Bývalá občanská sdružení mají od účinnosti nového občanského zákoníku dva termíny, do kterých musejí provést změny související se změnou právní formy. Jedná se o povinnost do 1. 1. 2016 přizpůsobit svůj název, pokud odporuje ustanovením občanského zákoníku. Dále jsou povinny do 1. 1. 2017 přizpůsobit stanovy úpravě občanského zákoníku (a doručit rejstříkovému soudu). (Hájková, et al., 2015)

2.1 Zásady spolkového práva

Spolkové právo lze definovat pomocí zásad a to jak těmi, které jsou pro tuto oblast práva specifické tak i těmi společnými pro soukromé právo.

Základní zásady, které jsou určující pro soukromé právo:

- a) zásada autonomie vůle,
- b) zásada vše je dovoleno, co není zakázáno,
- c) zásada dispozitivnosti norem,
- d) zásada ochrany slabšího,

- e) zásada poctivosti a ochrany dobré víry,
- f) zásada výkonu práv a povinností v souladu s dobrými mravy a veřejným pořádkem,
- g) zásada „nikomu neškodit“. (Ronovská, et al., 2014)

Zákonná úprava spolku v občanském zákoníku je postavena podle Hájkové (2015) na těchto základech:

- a) společenství osob,
- b) dobrovolnost spolčení,
- c) samosprávnost spolku,
- d) nezávislost spolku,
- e) nepodnikatelský nebo nevýdělečný účel spolku,
- f) omezení použití zisku spolku,
- g) pobočný spolek založený stanovami hlavního spolku je samostatnou právnickou osobou, jeho právní osobnost je ale odvozena od právní osobnosti hlavního spolku,
- h) hlavní spolek ručí za dluhy pobočného spolku jen v rozsahu určeném stanovami.

2.2 Obecně ke spolkům

Podle §118 občanského zákoníku spolek patří mezi právnické osoby a konkrétně mezi korporace. To znamená, že má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.

Právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti. Nezáleží na tom, zda funguje, nezáleží na tom, zda má řádně ustanovené orgány; pro potřeby přiznání plné a neomezené právní osobnosti je důležitá hranice vymezená na jedné straně vznikem právnické osoby, na druhé straně zánikem právnické osoby (Hájková, et al., 2015)

Korporaci vytváří jako právnickou osobu společenství osob (§210 NOZ). Mezi korporace řadíme spolky a obchodní korporace.

Spolek tvoří alespoň tři osoby, vedené společným zájmem. Mohou to být jak fyzické tak právnické osoby, pokud jejich účast na založení spolku není vyloučena jiným právním předpisem. Základními znaky spolku je samosprávnost a dobrovolnost. (Hájková, et al., 2015)

Založení

Ronovská (2014) i Hájková (2015) uvádějí dva způsoby založení spolku a to shoda zakladatelů na obsahu stanov spolku nebo rozhodnutí ustavující schůze. Oba dva způsoby budou nyní rozebrány.

Shoda zakladatelů je tzv. zakladatelské právní jednání spolku, které je písemně zachyceno ve stanovách spolku. Stanovy jsou výsledkem jednání mezi zakladateli o podmínkách, za nichž se spolčují. (Hájková, et al., 2015) Podmínkou není notářský zápis ani ověření podpisů zakladatelů. Platná verze stanov se po odsouhlasení ukládá v sídle spolku. (Ronovská, et al., 2014)

Podle §218 občanského zákoníku musí stanovy obsahovat alespoň:

- a) název a sídlo spolku,
- b) účel spolku,

- c) práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,
- d) určení statutárního orgánu.

Pokud se zakladatelé kvůli velkému počtu nemohou jednohlasně shodnout na obsahu stanov, uplatňuje se rozhodnutí ustavující schůze. Stanovy tak vytváří svolavatel, čili ten kdo ustavující schůzi svolal. Svolavatel je rovněž povinen vhodným způsobem svolat další zájemce o založení spolku. Přítomní se запиší do listiny přítomných a podepíší se.¹ Platí, že osoby zapsané v listině přítomných podaly řádnou přihlášku do spolku. Účastní-li se ustavující schůze alespoň tři osoby, mohou se usnést na založení spolku. (Hájková, et al., 2015)

Jedná se o specifický způsob ustavení spolku. Kromě velkého počtu zakladatelů ji lze použít popř., není-li předem znám konkrétní počet osob, které budou na založení participovat. Ustavující schůze se primárně účastní osoby, které byly osloveny svolavatelem. (Svejkovský & Deverová, 2013, pp. 199-201)

Svolavatel zahájí ustavující schůzi, přičemž sdělí ostatním počet přítomných, navrhne pro ustavující schůzi pravidla jednání, jakož i pravidla pro volbu předsedajícího a případně i dalších činovníků, dále seznámí přítomné s jednáními, která v zájmu zamýšleného spolku již učinil. Ustavující schůze přijímá usnesení většinou hlasů osob přítomných v době hlasování. Pokud by například z 10 osob na schůzi přítomných 4 osoby hlasovaly pro přijetí, 2 proti a další 3 osoby se hlasování zdržely, návrh nebude úspěšně přijat. Stejně tak by návrh nebyl přijat, i kdyby samotný návrh stanov obsahoval i jiný způsob hlasování. Bez přijetí stanov zákonem stanoveným způsobem se totiž stále jedná pouze o návrh stanov, nikoli o stanovy přijaté. Ustavující schůze dále určí osobu, která bude povinna podat návrh na zápis spolku do spolkového rejstříku. (Hájková, et al., 2015)

Na ustavující schůzi lze jednat např. o jednání ve věci umístění sídla, jednání o získání podpory pro činnost spolku, jednání o obsazení orgánů spolku. Mezi rozhodovací pravomoc ustavující schůze patří rozhodnutí o personálním obsazení těch orgánů, které jsou určeny zákonem, tj. statutární orgán, a stanovami, tj. další spolkové orgány. Personálním rozhodnutím musí předcházet rozhodnutí o stanovách. (Svejkovský & Deverová, 2013, pp. 202,203)

Vznik

Podle §226 NOZ vzniká spolek dnem zápisu do veřejného rejstříku. *Spolek vzniká na základě registračního neboli normativního principu.* (Svejkovský & Deverová, 2013, p. 205) Podle způsobu založení spolku podává návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku zakladatelé nebo osoby, kterou určí ustavující schůze. (Hájková, et al., 2015)

Návrh na zápis se podává na speciálním formuláři, který je dostupný na internetových stránkách ministerstva spravedlnosti (portal.justice.cz). Formulář musí být vyplněn elektronicky na internetových stránkách ministerstva spravedlnosti. Návrh se podává buď elektronicky (vyžaduje se uznávaný elektronický podpis osoby podávající návrh) nebo písemně (vyžaduje se úředně ověřený podpis osoby podávající návrh). K návrhu musejí být

---

¹ V listině přítomných se uvádí jméno a bydliště či sídlo.

přiloženy všechny listiny prokazující skutečnosti, které se navrhuje zapsat do rejstříku a listiny, které mají být v souvislosti se zápisem uloženy do sbírky listin.

Návrh na zápis do spolkového rejstříku se podává k příslušnému rejstříkovému soudu. K řízení o návrhu na zápis je příslušný krajský soud, v jehož obvodu se nachází obecný soud spolku. Podání návrhu na zápis podléhalo od počátku poplatkové povinnosti, a to na základě ustanovení zákona o soudních poplatcích. Od 1. 5. 2015 je však řízení ve věcech zápisu údajů o spolku a pobočném spolku a jeho změn od soudních poplatků osvobozeno. Za podání návrhu na zápis do spolkového rejstříku se tedy poplatek neplatí. (Hájková, et al., 2015)

Pokud je návrh i s přiloženými listinami v pořádku a nic nechybí, a pokud jiný předpis nestanoví lhůtu jinou, rejstříkový soud je povinen provést zápis nebo rozhodnout o návrhu usnesením do pěti pracovních dnů ode dne podání návrhu. Pokud má podaný návrh vady, rejstříkový soud vydá ve lhůtě tří pracovních dnů ode dne doručení návrhu soudu usnesení, kterým vyzve navrhovatele k odstranění vad návrhu nebo k doplnění chybějících listin (opakovaná výzva se nepřipouští), tato doba bývá obvykle 15 dnů. V takovém případě běží lhůta pěti pracovních dnů pro zápis nebo vydání usnesení o povolení zápisu až ode dne, kdy byly rejstříkovému soudu doručeny všechny chybějící listiny a odstraněny všechny vady návrhu, které soud vytkl. Rejstříkový soud zveřejní zápis do veřejného rejstříku, jeho změnu nebo výmaz, jakož i uložení listin do sbírky listin bez zbytečného odkladu po zápisu. (Hájková, et al., 2015)

Podle §25 a následujících zákona o veřejných rejstřících se do spolkového rejstříku zapisuje: jméno a sídlo spolku; předmět činnosti nebo vymezení účelu spolku; den vzniku a zániku spolku; u fyzických osob, datum narození, rodné číslo, bylo-li jí přiděleno, a adresa místa pobytu, popř. také bydliště, liší-li se od adresy místa pobytu; IČO, které spolku přidělí rejstříkový soud; název statutárního orgánu, počet členů statutárního orgánu, údaje od osoby, která je členem statutárního orgánu, jak jedná za právnickou osobu, den vzniku a zániku její funkce; předmět vedlejší hospodářské činnosti, je-li vykonávána; název nejvyššího orgánu; údaje o rozhodčí komisi, je-li zřízena; název, sídlo a identifikační číslo všech jeho pobočných spolků; údaje o kontrolním orgánu, má-li být zřízen; údaje o prokuristovi, má-li být zřízen; další skutečnosti; den, k němuž byl zápis proveden.

Návrh na zápis do spolkového rejstříku má být podán bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti. Po uplynutí 15 dnů ode dne vzniku rozhodné skutečnosti je zákonem „rozšířen“ okruh osob oprávněných podat návrh na zápis do spolkového rejstříku na všechny, kdo na zápisu doloží zájem a k návrhu na zápis přiloží listiny, jimiž mají být doloženy skutečnosti zapisované do rejstříku. Podáním „bez zbytečného odkladu“ tedy zákon bezvýhradně rozumí ve lhůtě do 15 dnů od dne vzniku rozhodné skutečnosti. Podání návrhu okruhu osob oprávněných návrh na zápis podat, je pouze rozšířen okruh osob oprávněných návrh na zápis podat. (Hájková, et al., 2015)

Přeměna

Přeměnou spolku se podle Hájkové (2015) rozumí zrušení spolku bez likvidace neboli fúze, rozdělení, změna právní formy. Ronovská (2014) uvádí jako přeměnu spolku fúzi, rozdělení a změnu právní formy. Ke každému typu přeměny si řekneme několik údajů.

K přeměně dochází dnem jejího zápisu do veřejného rejstříku. Údaje o přeměně spolku se na soud podává na formuláři z internetové stránky ministerstva spravedlnosti

(portal.justice.cz) s příslušnými přílohami. Do pěti dnů se krajský soud vyjádří, a pokud bude vše v pořádku, bude po skončení odvolací doby přeměna zapsána do rejstříku. (Hájková, et al., 2015)

Zrušení spolku bez likvidace

Zrušená právnická osoba má právního nástupce, který může uspokojit případné věřitele, protože nastupuje místo zrušené právnické osoby do všech právních vztahů, v nichž zrušená právnická osoba figurovala. Vzhledem k existenci právnické osoby, protože v nich bude její právní nástupce „pokračovat“, není potřeba provádět likvidaci. Zrušení právnické osoby se zachytí ve veřejném rejstříku, aby bylo ze zápisu patrné, kdo je právním nástupcem. Pokud se právnická osoba zrušuje bez likvidace, je takové zrušení označováno zákonným pojmem „přeměna právnické osoby“, a podle druhu připadá v úvahu jako fúze, rozdělení nebo změna právní formy. (Hájková, et al., 2015, p. 69)

Fúze

Fúze znamená spojení dvou nebo více spolků dohromady. Zákon upravuje dva druhy fúze, a to sloučení nebo splynutí zúčastněných spolků. Po fúzi zůstane nástupnický spolek. (Hájková, et al., 2015)

Při fúzi sloučením zůstane jeden ze zúčastněných spolků právním nástupcem všech ostatních, které zaniknou. Práva a povinnosti zanikajících spolků přejdou na nástupnický spolek. Uzavírá se smlouva o sloučení spolků, která musí obsahovat alespoň údaje o názvu, sídle a identifikující údaj každého ze zúčastněných spolků s uvedením, který spolek je zanikající a který nástupnický, a rozhodný den. Dojde-li při sloučení ke změně stanov nástupnického spolku, obsahuje smlouva o sloučení také ujednání o takové změně. (Hájková, et al., 2015)

Při fúzi splynutím zaniknou zúčastněné spolky a jejich právním nástupcem se stane nově vzniklý spolek, který zanikající spolky při fúzi založí. Práva a povinnosti zaniklých spolků přejdou na nástupnický spolek. Uzavírá se smlouva o splynutí spolků, která musí obsahovat alespoň údaje o názvu, sídle a identifikující údaj každého ze zúčastněných spolků s uvedením, který spolek je zanikající a který nástupnický, rozhodný den a ujednání o stanovách nástupnického spolku. (Hájková, et al., 2015)

Rozdělení

Při rozdělení přecházejí práva a povinnosti rozdělovaného spolku na jeden nebo několik nástupnických spolků. Zákon upravuje dva základní způsoby rozdělení spolků, a to rozdělení rozštěpením a rozdělení odštěpením. (Hájková, et al., 2015, p. 85)

Rozdělením rozštěpením se rozdělovaný spolek zrušuje bez likvidace a zaniká, při rozdělování odštěpením se rozdělovaný spolek neruší a nezaniká, ale existuje dál vedle části, která se od něj odštěpila. Oba základní způsoby rozdělení pak lze realizovat se vznikem nových spolků nebo se sloučením vyčleněných částí majetku rozdělovaného spolku s již existujícími spolky. (Hájková, et al., 2015, p. 85)

Změna právní formy (transformace)

Spolek se může změnit na ústav nebo sociální družstvo. Tuto možnost přiznává občanský zákoník jen těm spolkovým právnickým osobám, které existovaly již před rokem 2014 a měly právní formu občanského sdružení podle zákona o sdružování občanů. Tato

možnost není časově omezena (lze tedy například změnit právní formu na ústav po dvaceti letech, kdy organizace existovala jako spolek). (Ronovská, et al., 2014)

Transformací se v širším pojetí rozumí jakákoliv přeměna právnické osoby. My budeme pojem chápat úžeji, jako změnu právní formy. Základní pravidlo transformací zní, že v tomto procesu právnická osoba nezaniká, pouze se mění její vnitřní poměry a postavení členů. Naopak, právní poměry vůči vnějšímu světu se zachovávají. (Ronovská, et al., 2014)

O transformaci uvažují ty spolky, které pocítují, že právní forma spolku pro ně není vyhovující, resp. v případě, že se jiná právní forma může jevit pro činnosti dané právnické osoby vhodnější a zákon přeměnu připouští. (Ronovská, et al., 2014)

Při změně na ústav dochází k zániku členství čili členských práv a povinností členů bývalého spolku. Tato možnost zániku členství musí být uvedena ve stanovách spolku. Tato transformace přichází v úvahu zejména u spolků, kde jsou členská práva stanovami natolik omezena, že členové nemají v zásadě vliv na fungování spolku. Smysl má transformace tehdy, když spolek provozuje činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky, s využitím své osobní nebo majetkové složky. Ústav je osoba fundačního typu. Posláním ústavu je především poskytovat služby širokému okruhu osob, k čemuž ústav využívá svůj majetek, zaměstnance a případně i dobrovolníky. (Ronovská, et al., 2014)

Sociální družstvo je korporace. Zaměřuje se na činnosti, které jsou sice podnikatelské, avšak jsou zároveň zaměřeny na posilování inkluze znevýhodněných. Může jít například o různé chráněné dílny či poskytovatele sociálních služeb. Ke změně na sociální družstvo bude docházet spíše výjimečně. (Ronovská, et al., 2014)

Zrušení

Zrušení může být „bez likvidace“ nebo „s likvidací“. O zrušení spolku rozhoduje nejvyšší orgán spolku. V případě, že se spolek dobrovolně zrušuje bez likvidace (=přeměna spolku) rozhodnutím orgánu spolku, musí to z usnesení o zrušení spolku vyplývat. Jinak platí, že je spolek zrušen s likvidací. (Hájková, et al., 2015)

Spolek se podle §168 občanského zákoníku zrušuje:

- Právním jednáním orgánu oprávněného rozhodnout o zrušení spolku,
- Uplynutím doby, pokud spolek vznikl na dobu určitou,
- Rozhodnutím soudu, v zákonem taxativně stanovených případech,
- Dosažením účelu, pro který byl spolek založen,
- Z dalších důvodů, stanoví-li tak zákon.

Soud zruší spolek v případě, že spolek, ač byl na to soudem upozorněn:

- Vyvíjí činnost zakázanou (1 popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, 2 rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti, 3 podpora násilí nebo 4 řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění.),
- Vyvíjí činnost v rozporu s §217 (hlavní a vedlejší činnost, hospodářská činnost),

- Nutí třetí osoby k členství ve spolku, k účasti na jeho činnosti nebo k jeho podpoře, nebo
- Brání členům ze spolku vystoupit. (Hájková, et al., 2015)

Zrušení spolku soudem musí vždy předcházet výzva od soudu, aby spolek odstranil vady své činnosti, pro které by ho soud mohl zrušit. Teprve když spolek na výzvu soudu nezareaguje a vady neodstraní, může soud spolek zrušit. Soud zrušuje spolek vždy s likvidací. (Hájková, et al., 2015)

Dnem, kdy je spolek zrušen (např. dnem vydání usnesení o zrušení spolku s likvidací, není-li účinnost zrušení spolku v usnesení stanovena na jiný den), vstupuje do likvidace. Od tohoto pravidla se nelze odchýlit. Likvidátor je povinen bez zbytečného odkladu navrhnout zápis vstupu do likvidace do veřejného rejstříku. Po celou dobu likvidace užívá spolek svůj název s dodatkem „v likvidaci“. (Hájková, et al., 2015)

Účelem likvidace je vypořádat majetek zrušeného spolku, vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplýne z likvidace. Likvidaci provádí likvidátor. (Hájková, et al., 2015)

Zánik

Spolek zaniká výmazem ze spolkového rejstříku. Návrh na výmaz spolku ze spolkového rejstříku podává likvidátor, a to do 30 dnů od skončení likvidace. Podání návrhu na výmaz spolku ze spolkového rejstříku je osvobozeno od soudního poplatku. (Hájková, et al., 2015)

2.3 Pobočný spolek

Spolkové organizace mohou již dnes zřizovat – a mohly tak činit i v minulosti – organizační jednotky s vlastní právní subjektivitou. Pobočný spolek je právnická osoba s odvozenou subjektivitou, záleží v první řadě na spolkových stanovách, zda bude vůbec zřízena – a pokud ano, v jakém rozsahu bude způsobilá právně jednat (Svejkovský & Deverová, 2013)

Pobočný spolek je jednoznačně definován jako subjekt práva, který má svou právní osobnost odvozenou od mateřské organizace. Z označení „pobočný spolek“ vyplývá, že se jedná o subjekt, který musí splňovat základní charakteristiku korporace, tj. musí být budován na členském principu. (Svejkovský & Deverová, 2013)

Pobočný spolek je samostatně organizovaný celek, který má vlastní právní osobnost, která se odvozuje od právní osobnosti spolku hlavního. (Hájková, et al., 2015)

Občanský zákoník oproti zákonu o sdružování občanů upravuje důsledně základní rámec, proces vzniku a zániku pobočných spolků, stejně jako jejich povinný zápis do spolkového rejstříku. (Hájková, et al., 2015)

Pobočné spolky je třeba důsledně odlišovat od jiných možných organizačních útvarů vytvořených v rámci vnitřní organizace spolku bez právní osobnosti, jakož i od poboček obchodních společností. (Hájková, et al., 2015)

Právní osobnost pobočného spolku se podle §228 odvozuje od právní osobnosti hlavního spolku. Pobočný spolek může mít práva a povinnosti a nabývat je v rozsahu určeném stanovami hlavního spolku a zapsaném ve veřejném rejstříku.

Pobočný spolek vystupuje v určité dvojroli. Na jedné straně je součástí spolku jako širšího ekonomického celku, na straně druhé je relativně samostatnou právnickou osobou. Záleží na stanovách hlavního spolku, zda pobočný spolek „přiblíží“ spíše plnohodnotné právnické osobě nebo naopak spíše nesamostatné organizaci. (Ronovská, et al., 2014, p. 100)

Z důvodu ochrany práv třetích osob musí být výsledný rozsah práv a povinností pobočného spolku zveřejněn ve spolkovém rejstříku. (Ronovská, et al., 2014, p. 100)

Dá se říci, že pobočný spolek je na hlavním spolku velmi existenčně závislý. (Hájková, et al., 2015)

Název pobočného spolku musí kromě obecných náležitostí názvu právnických osob splňovat i další parametry (musí obsahovat příznačný prvek názvu hlavního spolku a zároveň vyjádřit jeho vlastnost pobočného spolku). (Ronovská, et al., 2014) Podle Hájkové lze využít v názvu sousloví „pobočný spolek“, dále udává, že lze využít i jiného označení např. pojmy „sekcce“, „základní organizace“, místní organizace“, „oddíl“, „středisko“ či „skupina“.

Možnost založit pobočný spolek musí vyplývat přímo ze základního dokumentu hlavního spolku. Hájková (2015) a Ronovská (2014) udávají, že ve stanovách je třeba uvést buď konkrétně zakládané pobočné spolky, nebo alespoň způsob jejich ustavení. Podle obou autorek se praktičtěji jeví možnost číslo dvě, když chce spolek založit více pobočných spolků i během existence hlavního spolku, protože nebude muset spolek měnit stanovy při každém založení nového pobočného spolku. Stanovený postup pak může podle nich spočívat například ve vymezení pravomocí nejvyššího orgánu rozhodovat o založení pobočného spolku.

Hájková (2015) uvádí seznam náležitostí pobočného spolku, které by měly být vymezeny stanovami a to: název a sídlo pobočného spolku; podmínky členství v pobočném spolku, popř. i podmínky souběžného členství v hlavním spolku; práva a povinnosti pobočného spolku a rozsah, v jakém může pobočný spolek práva a povinnosti nabývat; statutární orgán pobočného spolu a způsob, jak jedná za pobočný spolek; důvody a způsob zrušení pobočného spolku; předmět činnosti pobočného spolku; další orgány pobočného spolku; další ustanovení.

U pobočného spolku je proces vzniku dvoufázový (stejně jako u právnické osoby). Prvním krokem je založení a druhým krokem je vznik. Pobočný spolek vzniká zápisem do spolkového rejstříku. Není-li rozhodnutí o zápisu nebo jeho odmítnutí vydáno do 30 dnů od podání návrhu na zápis, považuje se pobočný spolek za zapsaný do spolkového rejstříku uplynutím této lhůty. (Hájková, et al., 2015)

Z právních jednání pobočného spolku vzniklých přede dnem jeho zápisu do spolkového rejstříku je hlavní spolek oprávněn a zavázán společně a nerozdílně s pobočným spolkem. (Ronovská, et al., 2014, p. 103)

Do Sbírky listin je u pobočného spolku třeba založit stanovy hlavního spolku, zápis o rozhodnutí o změně stanov, příp. jiné listiny osvědčující jinou změnu zapisovaného údaje. (Ronovská, et al., 2014)

Návrh na zápis od spolkového rejstříku podává hlavní spolek. Návrh na změnu či výmaz může podávat i sám pobočný spolek, pouze ovšem v případě, že k tomu bude hlavním spolkem zmocněn. K rejstříkovému řízení je po celou dobu příslušný rejstříkový soud hlavního spolku. (Ronovská, et al., 2014)

Spolky mohou mít i víceúrovňovou vnitrospolkovou strukturu. Ne na každém stupni bude možno ustavit organizační jednotku s vlastní právní osobností. Není vyloučeno ustavování dalších vlastních organizačních jednotek bez právní osobnosti; záleží, jakým způsobem bude vnitřní organizační struktura vymezena ve stanovách a jaká práva a povinnosti budou svěřena nižším organizačním uskupením. (Ronovská, et al., 2014)

Zákon nebrání, aby mezi pobočnými spolky stanovy hlavního spolku nastavily předivo nejrozličnějších vztahů. Hlavním spolkem bude pro všechny pobočné spolky jediný spolek, podle jehož stanov byla celá složitá struktura pobočných spolků založena a existuje. (Ronovská, et al., 2014)

Vnitřní členění spolků tak může být velmi komplikované a je vhodné ho co nejprecizněji vymezit ve stanovách. Jedině tak lze předejít budoucím sporům či patovým situacím. (Ronovská, et al., 2014, p. 105)

Hlavní a pobočný spolek mají oddělený majetek. To znamená, že zásadně nelze souhrn majetku a dluhů pobočného spolku považovat za podmnožinu majetku hlavního spolku. (Ronovská, et al., 2014)

Poměry a vztahy mezi hlavním a pobočným spolkem nastavují stanovy. Hlavní spolek může ponechat pobočnému spolku určitou věc do užívání, může ve prospěch pobočných spolků rozdělovat určité prostředky získané hlavním spolkem nebo požadovat po pobočném spolku určitá plnění. (Ronovská, et al., 2014)

2.4 Orgány spolku

Spolek je tvořen organizační strukturou. Ta se skládá z orgánů spolku.

Orgány spolku jsou:

- statutární orgán,
- nejvyšší orgán,
- případně kontrolní komise,
- další orgány určené ve stanovách.

Vnitřní organizace spolku je především jeho věcí. (Svejkovský & Deverová, 2013, p. 228) Zákon upravující organizaci spolku, plně respektují zásadu vnitřní autonomie spolku, protože jsou téměř bez výjimky dispozitivní. Zákon nevylučuje, aby stanovy zřídily spolek s jakoukoliv organizační strukturou a libovolnými orgány. Určení podrobností o způsobu fungování orgánů spolku, popř. i zřízení dalších orgánů spolku je však již ponecháno na spolkům samotným. Ustanovení občanského zákona, která řeší některé podrobnosti ohledně organizace spolku, se tu použijí podpůrně pouze v případě, že ve stanovách není určeno jinak nebo pokud stanovy upravují organizaci nebo orgán spolku či jeho fungování jen částečně. Spolek má širokou možnost vytvořit si systém orgánů naprosto vyhovující jeho potřebám i to, že uspořádání vnitřních poměrů spolku nemusí být nutně demokratické. Pokud se na podmínkách domluví zakladatelé spolku, může vzniknout i spolek organizovaný autokraticky, v němž se např. působnost statutárního i nejvyššího orgánu sejdou u malé skupiny členů kolektivního statutárního orgánu (nebo jednoho člena individuálního statutárního orgánu) a další orgány spolek mít nebude. Spolek tedy může fungovat i s jediným orgánem. (Hájková, et al., 2015)

Bez orgánů, resp. jejich členů, by spolek byl pouze „prázdnou skořápkou“. (Ronovská, et al., 2014, p. 89)

Zákon dává spolkům možnost pojmenovat si orgány podle sebe a to ve stanovách. Jediný limit představuje zákonný požadavek, aby název nevzbuzoval klamný dojem o povaze příslušného orgánu (§243 NOZ).

Na usnesení členské schůze nebo jiného orgánu, které se přičí dobrým mravům, nebo mění stanovy tak, že jejich obsah odporuje donucujícím ustanovením občanského zákoníku, se podle §245 NOZ hledí, jako by nebylo přijato. To platí i v případě, že bylo přijato usnesení v záležitosti, o které tento orgán nemá působnost rozhodnout.

Členem orgánu může být jak osoba fyzická, tak právnická. Fyzická osoba může být do funkce volena, jmenována, nebo jinak povolána. (Hájková, et al., 2015)

Neurčí-li stanovy funkční období členů volených orgánů spolku, je toto období pětileté. Neurčí-li stanovy jinak, mohou členové volených orgánů spolku, jejichž počet neklesl pod polovinu, kooperovat náhradní členy do nejbližšího zasedání orgánu příslušného k volbě. Neurčí-li stanovy jinak, použijí se pro svolání, zasedání a rozhodování kolektivních orgánů spolku a přiměřeně též ustanovení o členské schůzi. (§246 NOZ)

Každý člen spolku nebo ten, kdo na tom má zájem hodný právní ochrany, může navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku pro jeho rozpor se zákonem nebo se stanovami, pokud se neplatnosti nelze dovolat u orgánů spolku. (§258 NOZ)

Právo dovolat se neplatnosti rozhodnutí zaniká do tří měsíců ode dne, kdy se návrhovač o rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však do jednoho roku od přijetí rozhodnutí. (§259 NOZ)

Fyzická osoba musí být plně svéprávná. Výjimku z tohoto pravidla občanský zákoník připouští, týká-li se hlavní činnost spolku nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností, a není-li hlavním účelem spolku podnikání (např. spolek, jehož hlavní činnost spočívá v celoroční mimoškolní výchově a vzdělávání dětí a mládeže. Pokud splní spolek tato kritéria, může zakladatelské právní jednání určit, že členem volného kolektivního orgánu může být i osoba nezletilá nebo osoba s omezenou svéprávností. Zákon neuvádí podíl počtu nezletilých osob nebo osob s omezenou svéprávností na celkovém počtu členů volného orgánu. Zákon nestanoví, že vznikem členství ve voleném orgánu nabývá taková osoba plné svéprávnosti. (Hájková, et al., 2015)

Právnická osoba je zastoupena při výkonu funkce fyzickou osobou, která k tomu byla právnickou osobou zmocněna a nebyla-li taková fyzická osoba určena, pak členem jejího statutárního orgánu. Zástupce musí být osoba plně svéprávná. (Hájková, et al., 2015)

Zákon stanovuje ještě podmínky pro členství ve voleném orgánu právnické osoby (pro FO i PO):

- a) v případě, že by se členem volného orgánu měl stát osoba, jejíž úpadek byl osvědčen a
- b) pro případ, kdy byl osvědčen úpadek osoby, která již je členem volného orgánu.

Ad a) v tomto případě se taková osoba může stát členem volného orgánu, pokud oznámí svůj úpadek předem tomu, kdo jí do funkce povolává, nebo pokud uplynuly alespoň tři roky od skončení insolvenčního řízení.

Ad b) v tomto případě je osoba povinná tuto skutečnost nahlásit tomu, kdo jí do funkce povolal. Pokud tak neučiní, může se každý domáhat odvolání tohoto člena z funkce soudem. (Hájková, et al., 2015)

Další podmínkou způsobilosti pro výkon funkce bývá zákonem stanovena i bezúhonnost. Nejedná se však o podmínku obecně platnou pro všechny orgány spolku. Rovněž neslučitelnost funkcí může být důvodem nezpůsobilosti osoby být členem voleného orgánu, když se pro členství v jednom orgánu právnické osoby nemůže osoba stát členem jiného orgánu. (Hájková, et al., 2015)

Podmínky způsobilosti k výkonu určité funkce mohou být stanoveny také zakladatelským právním jednáním. Nesplnění takové podmínky však nemůže mít za následek zánik funkce člena voleného orgánu, tak jako je tomu u podmínek způsobilosti k výkonu funkce vyplývajících ze zákona. Je však důvodem pro domáhání se odvolání takového člena z funkce. (Hájková, et al., 2015, p. 44)

Nesplnění zákonných podmínek způsobilosti k výkonu funkce má za následek nezpůsobilost osoby k výkonu funkce nebo pozbytí této způsobilosti. Pokud by byl za člena voleného orgánu povolán někdo, kdo je nezpůsobilý k výkonu funkce, hledí se na jeho povolání do funkce, jako by se nestalo. Pozbude-li člen voleného orgánu po svém povolání do funkce zákonnou způsobilost být členem voleného orgánu, jeho funkce zaniká, a to okamžikem, kdy pozbude způsobilost k výkonu své funkce. Tato osoba je povinná bez zbytečného odkladu oznámit zánik své funkce právnické osobě, pro niž funkci vykonávala. V zájmu právní jistoty třetích osob se ovšem neplatnost zvolení osoby za člena orgánu právnické osoby nedotýká práva nabytého v dobré víře. (Hájková, et al., 2015)

Individuální orgán rozhoduje o záležitostech právnické osoby samostatně a kolektivní orgán rozhoduje ve sboru. Kolektivní orgán je schopný se usnášet za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů orgánu a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů orgánu. (Hájková, et al., 2015)

Členové orgánů jsou zavázáni vykonávat svou funkci s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí, čili s péčí řádného hospodáře. Pokud člen nejedná s takovou péčí a nevyvodí z toho pro sebe důsledky, ačkoliv to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, má se za to, že jedná nedbale. Nedbalost je vyvratitelná domněnka a dotčený občan může prokázat opak. Pokud nevyvrátí, má odpovědnost za škodu způsobenou v důsledku této nedbalosti. Nenahradí-li tuto škodu, stává se ručitelem. (Hájková, et al., 2015)

Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, aniž to mělo závažné právní následky, a je-li v zájmu spolku hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit. Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví ani tehdy, bylo-li by tím podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře. (§260 NOZ)

2.4.1 Nejvyšší orgán spolku

Úkolem nejvyššího orgánu spolku je, že nahrazuje její vůli a rozhoduje za ni. Zákon pro spolek neurčuje konkrétně nejvyšší orgán spolku, ale ponechává na spolku, aby si ho vymezil stanovami. Spolek musí mít nejvyšší orgán. Všechna ustanovení zákona, která ho blíže specifikují, jsou dispozitivní, a aplikují se, pouze pokud nejvyšší orgán spolku ve stanovách není vymezen. Pokud není stanovami vymezen, pak je nejvyšším orgánem spolku

členská schůze. Pokud je vymezen nejvyšší orgán, ale chybí bližší ustanovení, pak se použijí ustanovení občanského zákoníku o členské schůzi, ačkoliv má podle stanov jiný název. Záleží tedy na spolku, jaký nejvyšší orgán si zvolí a jak bude fungovat, pokud tuto možnost ale nevyužije, tak je orgánem členská schůze podle občanského zákoníku. (Hájková, et al., 2015)

Stanovy spolku mohou svěřit nejvyššímu orgánu kromě v zákoně vyjmenovaných i další záležitosti spolku, popř. naopak přenechat některou z vyjmenovaných oblastí působnosti jinému orgánu spolku. Zároveň je tímto ustanovením vymezena působnost nejvyššího orgánu spolku pro případ, že ve stanovách vymezena výslovně není. Je dobré vše odlišné upravit stanovami spolku. (Hájková, et al., 2015)

Stanovy také upravují četnost konání členské schůze. (Ronovská, et al., 2014) Podle §248 se má členská schůze konat nejméně jednou ročně.

Dílčí členská schůze

Stanovami může být tedy určeno, že zasedání členské schůze se bude konat ve formě dílčích členských schůzí. Konání dílčích členských schůzí neznamena ve svém důsledku, že se členské schůze účastní jen někteří členové spolku, ale to že se zasedání členské schůze neúčastní všichni dohromady. Právo účastnit se členské schůze zůstává tedy v tomto případě zachováno všem členům spolku, ale setkají se jen se členy spolku, kteří jsou oprávněni se určité dílčí členské schůze účastnit. Dobře využitelných je tento institut jistě pro spolky s regionálně členěnou členskou základnou, protože umožňuje přinejmenším šetřit čas i peníze členů spolku tím, že se zasedání dílčích členských schůzí koná blíže jejich bydlišti. Konání dílčích členských schůzí se pak jeví i jako operativnější, protože zorganizovat zasedání pro 50 členů v každém kraji bude rychlejší a bude klást menší nároky na organizaci takového zasedání, (např. bude stačit menší jednací místnost, méně ozvučovací techniky...), než organizace zasedání pro 700 členů z celé ČR. Připustí-li stanovy zasedání dílčích schůzí, mají zároveň určit období, v němž se všechna zasedání musí konat. Pro schopnost usnášet se a pro přijímání usnesení se zúčastnění členové a odevzdané hlasy sčítají. Rozhodnutí členské schůze je tedy výsledkem souhrnu rozhodnutí všech dílčích členských schůzí. Schopnost usnášet se, se posuzuje až po sečtení počtu členů spolku, kteří se zúčastnili zasedání dílčích schůzí celkem. Předpokládá se, že dílčí členské schůze budou mít identický program, budou rozhodovat o identických usneseních a budou mít pro rozhodování identické podklady. Stanovy by měly určit, o kterých záležitostech spolku tímto způsobem rozhodnout nelze. (Hájková, et al., 2015)

Shromáždění delegátů

Podobně jako dílčí členská schůze, mohou stanovy upravit shromáždění delegátů. Shromáždění delegátů plní působnost členské schůze a vznikne tak vlastně jiný orgán, než je členská schůze. V případě shromáždění delegátů totiž přestává platit, že se zasedání nejvyššího orgánu spolku mají právo účastnit všichni členové spolku. Tohoto zasedání se účastní právě jen delegáti, tj. volení zástupci členů spolku. Zákon přitom požaduje, aby každý delegát byl volen stejným počtem hlasů. Je připouštěna „rozumná odchylka“, ale je pro případ, že není dobře možné zajistit volbu delegátů způsobem podle předchozí věty. Konání zasedání shromáždění delegátů se pak řídí ustanoveními stanov, popř. se na ně použijí ustanovení o členské schůzi. (Hájková, et al., 2015)

Náhradní zasedání členské schůze

Náhradní zasedání členské schůze slouží spolku jako východisko ze situace, kdy se členská schůze, jako nejvyšší orgán spolku, nesejde schopná se usnášet. V takovém případě může statutární orgán nebo ten, kdo původní zasedání členské schůze svolal, zaslat novou pozvánku na náhradní zasedání členské schůze, aby i přesto, že se členové spolku nejsou schopni sejít v potřebném počtu, mohly být projednány důležité záležitosti spolku. (Hájková, et al., 2015)

Pro náhradní zasedání členské schůze platí některé zvláštní podmínky:

- a) musí být svolána ve lhůtě patnácti dnů od předchozího zasedání členské schůze (tedy patnáct dní ode dne konání členské schůze, která nebyla schopna se usnášet),
- b) z pozvánky musí být zřejmé, že se jedná o náhradní zasedání členské schůze,
- c) zasedání se musí konat do šesti týdnů ode dne, na který bylo svoláno původní zasedání členské schůze (tedy šest týdnů ode dne konání členské schůze, která nebyla schopna se usnášet). (Hájková, et al., 2015)

Na programu může být jednáno jen o záležitostech, které byly na pořadu původně svolaného zasedání. Toto pravidlo by bylo možné prolomit jen v případě, že se na náhradním zasedání členské schůze sejdou všichni členové nejvyššího orgánu spolku a na projednání dalších bodů programu se dohodnou. Na náhradní zasedání přijímá členská schůze usnesení za účasti libovolného počtu členů. Obdobně se postupuje i v případě dílčí členské schůze nebo shromáždění delegátů. (Hájková, et al., 2015)

Ujednání o nejvyšším orgánu spolku jsou dispozitivní, a tak jsou vždy aplikovatelné jen v případě, že stanovy neurčují něco jiného. (Hájková, et al., 2015)

2.4.2 Statutární orgán

Statutární orgán musí být vždy určen ve stanovách spolku. Mezi neopomenutelné náležitosti stanov patří určení statutárního orgánu, bez jejichž vymezení nemůže být spolek zapsán do spolkového rejstříku. Dle nového občanského zákoníku náleží statutárnímu orgánu veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby. Bez statutárního orgánu by neměl kdo jednat za spolek navenek. (Hájková, et al., 2015)

Statutární orgán zastupuje právnickou osobu navenek, ale i vykonává všechny ostatní další funkce či plnění povinností, které ve vnitřních poměrech právnické osoby mohou nastat. (Hájková, et al., 2015)

Široce vymezená působnost zajišťuje, že ať se stane cokoli, bude mít spolek zástupce, který za ni bude oprávněn jednat a též rozhodovat, resp. utvářet vůli spolku, když zakladatelské právní jednání danou situaci výslovně neřeší. Na druhou stranu působnost statutárního orgánu spolku nelze jednoduše vyčíst z jediného ustanovení a je třeba ji odvodit i z toho, jakou působnost mají ostatní orgány spolku. (Hájková, et al., 2015)

Stanovy určují, zda bude statutární orgán spolku kolektivní nebo individuální. Občanský zákoník navrhuje pro kolektivní orgán název „výbor“, pro individuální orgán název „předseda“, názvy ale mohou být stanovami určeny jinak. Pro oba dva typy statutárního orgánu platí §246 (NOZ) zákoníku o délce trvání funkce maximálně pět let, pokud nebude určeno jinak.

Orgány mohou být individuální a kolektivní. Zákon předpokládá, že individuální orgán rozhoduje o záležitostech právnické osoby ve sboru. Rozhodování kolektivního orgánu ve sboru zákon upravuje tak, že kolektivní orgán je schopný se usnášet za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů orgánu a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů orgánu. Toto uspořádání se však nepoužije, pokud zakladatelské právní jednání stanoví jinak, a dále v případě rozdělení působnosti mezi členy kolektivního orgánu podle určitých oborů. Zakladatelské právní jednání může dále stanovit, že v případě rovnosti hlasů při rozhodování rozhoduje hlas předsedy orgánu. Připouští-li to zakladatelské právní jednání, může orgán rozhodovat mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků. Členové voleného orgánu se tedy nemusejí nutně scházet k osobnímu jednání, aby mohli o záležitostech právnické osoby rozhodnout, je však nutné zakotvit tento způsob rozhodování do zakladatelského právního jednání. Způsob jednání statutárního orgánu za spolek je povinně zapsaný do veřejného rejstříku. (Hájková, et al., 2015)

2.4.3 Volitelné orgány spolku

Mezi volitelné orgány spolku patří:

- Kontrolní komise,
- Rozhodčí komise,
- Další orgány určené ve stanovách.

Kontrolní komise

Kontrolní komise musí mít alespoň tři členy a platí pro ni i další pravidla:

- a) členy kontrolní komise volí a odvolává členská schůze, neurčí-li stanovy jinak,
- b) členy kontrolní komise nemůže jmenovat a odvolávat statutární orgán,
- c) členství v kontrolní komisi je neslučitelné s členstvím ve statutárním orgánu spolku, s funkcí likvidátora spolku a s funkcí člena rozhodčí komise,
- d) kontrolní komise dohlíží, jsou-li záležitosti spolku řádně vedeny a vykonává-li spolek činnost v souladu se stanovami a právními předpisy,
- e) zjistí-li kontrolní komise nedostatky, upozorní na ně statutární orgán,
- f) v rozsahu působnosti kontrolní komise může její pověřený člen nahlížet do dokladů spolku a požadovat od členů dalších orgánů spolku nebo od jeho zaměstnanců vysvětlení k jednotlivým záležitostem. (Hájková, et al., 2015)

Přitom stanovy mohou určit další omezující podmínky pro členství v kontrolní komisi, rozšířit působnost kontrolní komise i na další záležitosti spolku a také určit další orgány, které má kontrolní komise upozorňovat na zjištěné nedostatky. Konkrétní podoba kontrolní komise spolku a jejího fungování se tedy může oproti zákonné úpravě v těchto ohledech lišit. Zákonný základ však musí zůstat zachován, jinak by orgán zřízený stanovami nemohl být považován za kontrolní komisi ve smyslu občanského zákoníku, ale byl by „pouze“ dalším orgánem určeným ve stanovách, jehož zřízení občanský zákoník spolku umožňuje. (Hájková, et al., 2015, p. 55)

Kontrolní komise dohlíží, jsou-li záležitosti spolku řádně vedeny a vykonává-li spolek činnost v souladu se stanovami a právními předpisy, nesvěří-li jí stanovy další působnost. Zjistí-li kontrolní komise nedostatky, upozorní na ně statutární orgán, jakož i další orgány určené stanovami. (§263 NOZ)

V rozsahu působnosti kontrolní komise může její pověřený člen nahlížet do dokladů spolku a požadovat od členů dalších orgánů spolku nebo od jeho zaměstnanců vysvětlení k jednotlivým záležitostem. (§264 NOZ)

Rozhodčí komise

U rozhodčí komise stanovuje občanský zákoník zákonné minimum, které musí zřízený orgán splňovat, aby byl rozhodčí komisí ve smyslu zákona. (Hájková, et al., 2015, p. 55)

Rozhodčí komise rozhoduje podle §265 NOZ sporné záležitosti náležející do spolkové samosprávy v rozsahu určeném stanovami; neurčí-li stanovy působnost rozhodčí komise, rozhoduje spory mezi členem a spolkem o placení členských příspěvků a přezkoumává rozhodnutí o vyloučení člena ze spolku.

Ronovská (2014) jej definuje jako dobrovolně zřizovaný orgán. Vymezení jejich úkolů je primárně věcí stanov. Pokud stanovy neurčí jinak, použijí se ustanovení občanského zákoníku. Rozhodnutí rozhodčí komise může být exekucním titulem. Rozhodčí komise má tudíž stejný účinek jako pravomocný a vykonatelný soudní rozsudek nebo rozhodčí nález. (Ronovská, et al., 2014)

Rozhodčí komise má tři členy, pokud stanovy neurčí jinak, které volí a odvolává nejvyšší orgán spolku. Do působnosti rozhodčí komise zákon svěřuje rozhodování sporných záležitostí náležejících do spolkové samosprávy v rozsahu určeném stanovami. (Hájková, et al., 2015, pp. 55,56)

Členem rozhodčí komise může být jen bezúhonná, zletilá a plně svéprávná osoba, která ve spolku nepůsobí, platí, že nenavrhl-li nikdo vyslovení neplatnosti volby člena rozhodčí komise pro nedostatek bezúhonnosti, byla zvolena bezúhonná osoba. Člen rozhodčí komise je vyloučen z činnosti rozhodčí komise, pokud mu okolnosti případně brání, nebo by mohly bránit, rozhodovat nepodjatě. (Hájková, et al., 2015)

Řízení před rozhodčí komisí je upraveno v zákoně o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

Další orgány určené ve stanovách

Podle §243 má spolek možnost vytvořit prakticky jakýkoliv systém orgánů. Zřízení „dalších orgánů“ stanovami se řídí čistě jen potřebami spolku. Zřízení takových orgánů úzce souvisí s účelem spolku, činnostmi spolku, počtem členů spolku, a mnoha dalšími aspekty, které mohou vyvolat potřebu zřízení nějakého „dalšího orgánu“ ve stanovách. Stanovami zřízený orgán by měl být vymezen komplexně, aby byl orgán účelný a plnil dobře svou funkci. Stanovy by měly zejména určovat způsob vzniku orgánu, způsoby zániku členství v orgánu, vztahy k ostatním orgánům spolku a případně i první členy tohoto orgánu. Tyto skutečnosti mohou být upraveny výslovně nebo může být stanovami odkázáno na zákonnou úpravu některého zákonem upraveného orgánu spolku, popř. i na úpravu některého jiného orgánu spolku ve stanovách. (Hájková, et al., 2015)

3 Představení spolku

V této kapitole si představíme organizaci Junák – český skaut z.s. Stanovy charakterizují v 1. článku spolek takto: Junák – český skaut, z. s. je dobrovolný, nezávislý a nepolitický spolek, jehož posláním a účelem je - v souladu s principy a metodami stanovenými zakladatelem skautského hnutí Robertem Baden-Powellem a zakladatelem českého skautingu A. B. Svojsíkem – podporovat rozvoj osobnosti mladých lidí; jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností tak, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k nejvyšší Pravdě a Lásce; sobě samým; bližním, vlasti, celému lidskému společenství a přírodě.

Junák pracuje s dětmi a to v několika věkových kategoriích:

- Benjamínci (chlapci a děvčata od 5 do 7 let),
- Vlčata a světluška (chlapci a děvčata od 8 do 10 let),
- Skauti a skautky (chlapci a děvčata od 11 do 14 let),
- Roveři a rangers (chlapci a děvčata od 15 do 24 let),
- Oldskauti (chlapci a děvčata od 25 let).

Každá skupina má svá specifika, podle kterých se připravuje program pro danou věkovou skupinu. Práci s dětmi jsou pověřeni činovníci a činovnice, čili chlapci a děvčata starší 15 let, kteří se podílí na vedení organizačních a výchovných jednotek Junáka a na práci s dětmi, musí mít vykonány příslušné zkoušky. Kvalifikaci činovníků a činovnic provádí samotný Junák. Ústředí Junáka vydalo řád pro vzdělávání činovnic a činovníků, poslední její verze nabyla účinnosti 1. 2. 2017. Junák organizuje následující kvalifikační stupně:

- a) čekatelská zkouška (dále ČZ), (základní stupeň činovnické kvalifikace, pro podílení se na vedení oddílu),
- b) vůdcovská zkouška (dále VZ), (nutné pro výkon funkce vedoucí oddílu),
- c) činovnické kvalifikace pro vodáckou činnost (zkouška vodáckého minima – čekatelská zkouška a kapitánská zkouška – vůdcovská zkouška),
- d) organizační zkouška (dále OZ), (zkouška určená pro členy orgánů vyšších organizačních jednotek Junáka, a Ústředí Junáka),
- e) hospodářská zkouška (dále HZ), (zkouška určená pro hospodářské zpravodaje a členy revizních komisí),
- f) střediskové minimum (dále SM), (zkouška je pro vedoucí organizačních jednotek Junáka),
- g) odborná činovnická kvalifikace (dále OČK), (zkoušky z různých skautských oborů, jedná se o myšlenkové základy skautingu, psychologie, pedagogika, metodika skautské výchovy, vedení oddílu, organizace a právo, hospodaření, příroda a ekologie, táboření, kultura a estetika, tělesná výchova a sport, Písemná práce + Mluvený projev, zdravotní péče) a
- h) instruktorská kvalifikace (dále IK), (zkouška pro zkoušející u zkoušek).

Tyto zkoušky se organizují pomocí výchovných a vzdělávacích akcí. Lesní kurzy (pro chlapce a děvčata od 15 do 20 let) podchycují zájmy o setrvání v hnutí a o činovnickou službu, rozvíjí osobnosti, vychovávají k sebevzdělávání, rozšiřují vlastní obzory účastníků. Čekatelské lesní kurzy slouží k přípravě čekatelů na práci s dětmi a mládeží v oddílech. Jsou

formou přípravy na složení ČZ, která může být součástí programu čekatelského lesního kurzu. Vůdcovské lesní kurzy jsou přípravou na roli skautského vedoucího. Jedná se o formu přípravy na složení VZ, která může být součástí programu vůdcovských lesních kurzů. Manažerské lesní kurzy jsou přípravou činovníků, kteří budou schopni vést a řídit další činovníky, organizovat a plánovat činnost skautských jednotek, zajišťovat úkoly v oblasti hospodaření, administrativy a vnějších styků. Lesní školy s různým zaměřením slouží k zabezpečení vyššího vzdělávání činovníků. Také slouží k přípravě na OČK. Instruktorské lesní školy připravují instruktory pro další výchovu a vzdělávání činovníků. Jsou formou přípravy na instruktorskou kvalifikaci. Kromě nich existují i další vzdělávací akce.

Článek 9 stanov charakterizuje skautské výchovné metody. Skautská výchovná metoda závazně charakterizuje skautskou výchovu. Vychází ze zásad stanovených již zakladatelem skautského hnutí, které byly ověřeny více než sto lety praxe i poznatky moderní pedagogiky. Je založena na sedmi základních prvcích, které dohromady tvoří vnitřně provázaný, nedělitelný systém:

- **Slib a zákon** – skautská výchova je především sebevýchovou, v níž klíčovou roli hraje upřímný dobrovolný závazek snažit se žít podle skautských principů. Složením slibu se skaut hlásí k hodnotám, stejně jako ke společenství, se kterým tyto hodnoty sdílí. Zákon mu pomáhá tyto hodnoty nacházet v každodenním životě. Slib a zákon je tak základní oporou jeho duchovního života.

- **Učení ze zkušeností** – skautská výchovná metoda se opírá o vlastní aktivitu a činnost; vychází z přesvědčení, že člověk se nejlépe něco naučí tím, že to dělá; že znalosti, dovednosti i postoje si osvojí nejlépe za pomoci vlastních prožitků a zkušeností. Z této zásady není vyjmuta ani výchova mravní; skauting neusiluje jen o to, aby člověk nebyl špatný; usiluje o to, aby dobro činil. Proto je součástí skautské sebevýchovy i zásada vykonat každý den alespoň jeden dobrý skutek. Rovněž výchova k odpovědnosti vůči druhým vychází z činů: ze skutečné služby společnosti a bližním.

- **Družina** – skauting klade důraz nejen na výchovu všestranně rozvinutého člověka; klade důraz i na jeho roli sociální, na schopnost být platným a odpovědným členem společenství. I proto se skautská výchova odehrává především v malé, přirozené skupině vrstevníků, která představuje pro mladého člověka citové zázemí stejně jako výzvu jeho rozvíjejícím se sociálním dovednostem a umožňuje lépe odhalit jeho silné stránky a uplatnit je ve prospěch celku.

- **Symbolický rámeček** – výchova mladých lidí je účinná, jen zaujme-li je a hovoří-li k nim jazykem, kterému rozumí a který je oslovuje. Skauting proto používá her, příběhů, symbolů a vzorů, které jsou pro mladé lidi přitažlivé, inspirativní a obohacující; tím jim přibližuje i hodnoty, z nichž skauting vychází.

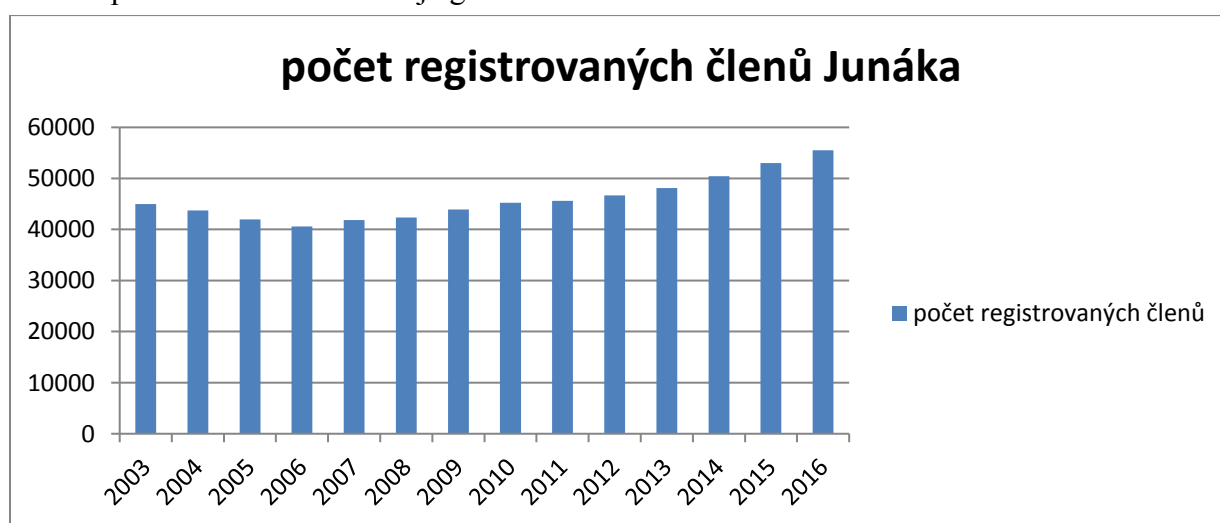
- **Příroda** – pro skauting je příroda nejen nejpřirozenějším výchovným prostředím; je i předmětem zájmu, péče a ochrany; stejně, jako je zdrojem citového a duchovního rozvoje.

- **Program osobního růstu** – skauting usiluje nejen o to, nabídnout pestrý a přitažlivý program mladým lidem každé věkové kategorie; podporuje i všestranný individuální rozvoj každého člena založený na jeho vnitřní motivaci a její podpoře.

• **Dospělí průvodci** – dospělí ve skautingu hrají roli průvodců mladého člověka, tedy těch, kteří mu nejen ukazují cestu, ale také mu pomáhají, podporují jej a povzbuzují; to vše s respektem k jedinečné lidské bytosti, která dříve nebo později musí za svou cestu převzít plnou odpovědnost.

Junák je od roku 1996 členem mezinárodní skautské organizace WOSM (World Organization of the Scout Movement) a mezinárodní organizace skautek WAGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) a mezinárodní organizace oldskautů ISGF (International Scout and Guide Fellowship). Jako člen má Junák zástupce v jednotlivých skautských organizacích, kteří se účastní jejich zasedání a ustanovení vydané danými organizacemi jsou pro Junák závazné.

Nyní něco o historii organizace Junák-český skaut z.s. Za začátek skautingu na našem území se považuje rok 1911. V tomto roce navštívil Antonín Benjamín Svojsík Anglii, kde se setkal se skautskou organizací, kterou založil v roce 1909 Robert Baden – Powell. Do Prahy se vrátil plný dojmů a začal zkoušet některé praktiky s místními chlapci. V roce 1912 se uskutečnil první skautský letní tábor. V září tohoto roku byl založen junácký odbor při Svazu spolků. Od léta 1912 je tedy český skauting organizován. V červnu 1914 byl založen samostatný spolek Junák – český skaut. Když byla vyhlášena Československá republika skauti a skautky nastoupili do služby Národního výboru. Její součástí byla i Skautská kurýrní pošta. 19. srpna 1923 byla zahájena první československá lesní škola a tím i vzdělávání skautských činovníků. Během první republiky členská základna Junáka rostla a Junák vzkvétal. Se vznikem Protektorátu Čechy a Morava (konkrétně v roce 1940) byl Junák rozpuštěn. 5. května 1945 byla činnost Junáku obnovena, ale 13. 9. 1950 došlo opět k rozpuštění Junáka. Díky pražskému jaru došlo k obnově Junáku, ale pouze na dva roky. Po sametové revoluci došlo ke třetímu a poslednímu obnovení činnosti Junáka. Nyní má za sebou Junák 28 let od obnovení, stále se přizpůsobuje dnešnímu světu a jeho členská základna roste. Členy Junáka jsou fyzické osoby od předškolního věku až po věk důchodový. Vývoj počtu členů v posledních letech ukazuje graf 3.1.

graf 3. 1 Počet registrovaných členů Junáka 2003-2016

zdroj: zpráva k registraci 2016; vlastní úprava

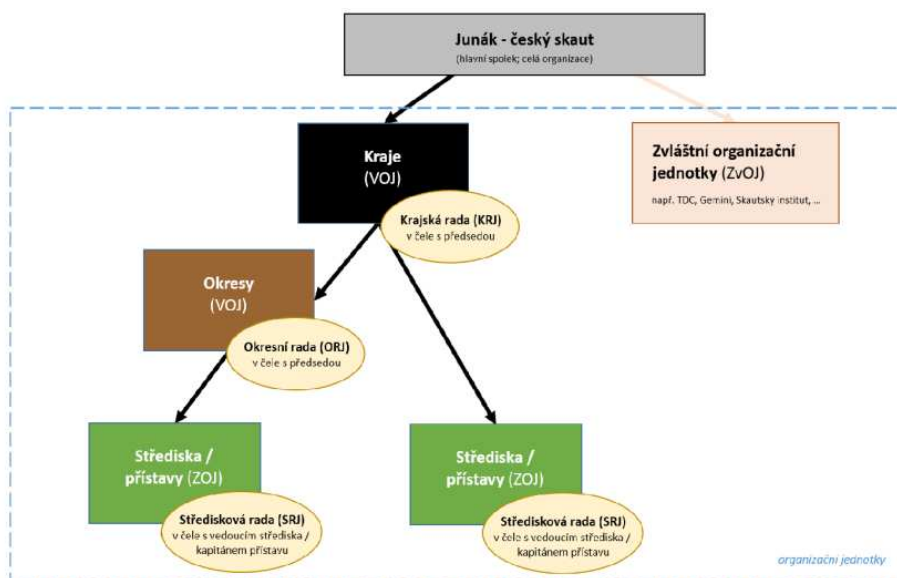
Z grafu vyplývá, že mezi rokem 2003 a 2006 docházelo k mírnému snižování počtu registrovaných členů Junáka. V roce 2006 dosáhl počet členů dna o velikosti 40 583 členů. Od tohoto dna se Junák odrazil a členská základna se pomalu navyšovala až na 53 028 členů k 1. 1. 2016. Trend zvyšování členské základny se očekává i v roce 2017.

4 Organizační struktura spolku

Junák-český skaut z.s. je tvořen rozsáhlou organizační strukturou, kterou tvoří pobočné spolky ve smyslu §228 občanského zákoníku. Každý z pobočných spolků je spravován orgány. Organizační struktura Junáka je podle článku 31 stanov tvořena těmito jednotkami:

- a) Junák (dále „hlavní spolek“),
- b) vyšší organizační jednotky (dále „VOJ“),
- c) základní organizační jednotky (dále „ZOJ“) a
- d) zvláštní organizační jednotky (dále „ZvOJ“).

Pro lepší orientaci ve struktuře Junáka a ve vztazích mezi jednotlivými organizačními jednotkami je organizační struktura vyobrazena na obr. 4.1. Celá organizační struktura včetně orgánů jednotlivých pobočných spolků je vyobrazena v příloze 1 této práce.

obr.4. 1. Organizační jednotky Junáka;

zdroj: křižovatka.skaut.cz (vlastní zpracování)

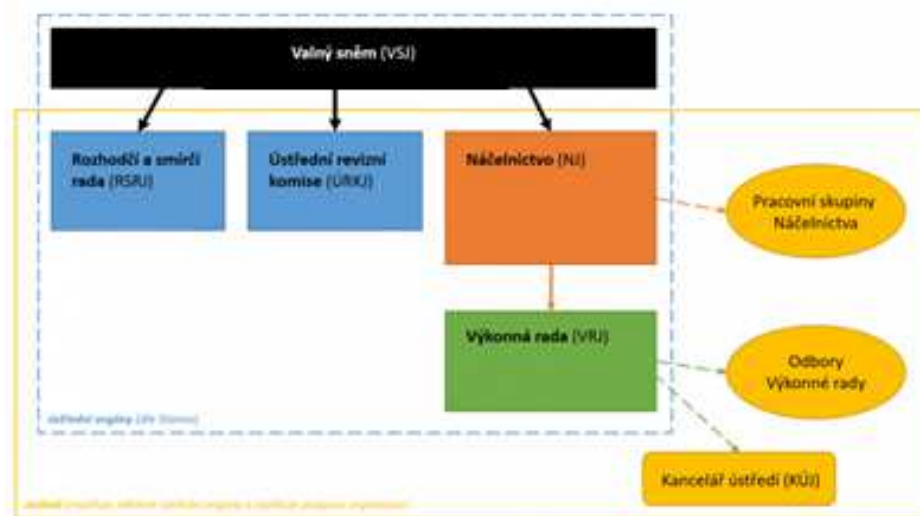
4.1 Hlavní spolek

Hlavní spolek se nazývá Junák – český skaut z.s., které sídlí v Praze na Senovážném náměstí 24, Praha 1. Na této adrese jsou umístěny stanovy spolku. Junák–český skaut z.s. je s pobočnými spolky vedený u městského soudu v Praze. Výpis ze spolkového rejstříku hlavního spolku je v příloze 2 této práce. Hlavním spolkem nazýváme podle organizačního řádu Junák (2017) souhrnně:

- a) ústřední orgány Junáka, tj. Náčelnictvo, ústřední revizní komise v čele s předsedou, rozhodčí a smírčí rada v čele s předsedou, výkonná rada v čele se starostou,
- b) pracovní skupiny ustavené Náčelnictvem,
- c) odbory a komise zřízené Výkonnou radou,
- d) kancelář ústředí a

e) další orgány Junáka, které jsou stanoveny vnitřními právními předpisy.

Hlavní spolek je řízen soustavou orgánů, které jsou spolu se vztahy vyobrazeny na obr.4.2.

obr.4. 2 Orgány Junáka – hlavního spolku;

zdroj: křižovatka.skaut.cz (vlastní zpracování)

valný sněm

Valný sněm je nejvyšším orgánem Junáka a to podle §247 (1) a §256 občanského zákoníku, čili splňuje definici shromáždění delegátů, čímž Junák splňuje §243 občanského zákoníku o zřízení nejvyššího orgánu spolku. Shromáždění delegátů podle §256 je vzhledem k velikosti spolku nejlepší možnost. *Svolává se zpravidla jednou za tři roky a jeho delegáty jsou zástupci ZOJ a VOJ (v poměru podle počtu členů).* (kolektiv, 2013) Řád Junák (2016) uvádí, že jeden delegát sněmu bude reprezentovat určité množství řádně registrovaných členů ZOJ dle stavu registrace pro minulý rok, než je rok konání sněmu, členové nad limit se převádí na nadřazené organizační jednotky². Sněm schvaluje a mění Stanovy Junáka a rozhoduje o zániku, případně omezení samostatnosti či svrchovanosti Junáka, dále přijímá usnesení závazná pro celý Junák, navíc rozhoduje o základních otázkách, tedy směru, kterým se bude Junák v příštích letech ubírat. Na řádném valném sněmu se volí náčelní a místonáčelní, náčelník a místonáčelník, členové Náčelnictva, členové Ústřední revizní komise a členové Rozhodčí a smírčí rady.

Pravidla pro jednání delegátů, pro své pracovní orgány a volbu ústředních orgánů stanovuje řád valného sněmu.

Valný sněm má své orgány, kterými jsou kandidátní komise, mandátová komise, návrhová komise, volební komise a předsedající. Kandidátní komise je sedmičlenná a jejím úkolem je příprava kandidátních listin pro volby. Mandátová komise je tříčlenná a ověřuje způsobilost valného sněmu k usnášení, zejména řádnost svolání a počet delegátů, dále je komise oprávněna kontrolovat způsob počítání hlasů při hlasování v průběhu sněmu. Návrhová komise je devítičlenná a zpracovává přesné znění návrhů usnesení sněmu. Dbá, aby

² Pro sněm 2014 to bylo 1 delegát na 95 členů a pro 2017 1 delegát na 111 členů. U ZOJ, jejichž počet registrovaných členů je nižší než delegační kvóta, přechází takto plný počet členů.

znění návrhů bylo jasné a nebylo v rozporu s právními předpisy a Stanovami. Volební komise má třináct členů, kteří dbají na přípravu a samotný průběh voleb. Předsedající řídí jednání sněmu, jedná se o předsedu volební komise. (Junák, 2016)

Do 45 dní před zahájením sněmu se podávají návrhy na kandidáty do voleb³. Kandidáti na Jednotlivé funkce musí splnit požadavky, které mu stanovuje organizační řád.

Volby se konají jako tajné. Na sněmu proběhnou postupně dvě volby. První je volba náčelní a náčelníka spolu s místonáčelní a místonáčelníkem, druhá pak volba členů Náčelnictva, Ústřední revizní komise a Rozhodčí a smírčí rady. V první volbě je zvolena dvojice, která získala nejvyšší počet hlasů. V druhé volbě je pak zvolen příslušný počet kandidátů do ústředních orgánů, kteří získali nejvyšší počet hlasů. (Junák, 2016)

Návrhy usnesení mohou Sněmu předkládat pouze Náčelnictvo, Výkonná rada, sněm Kmene dospělých, Ústřední revizní komise, Rozhodčí a smírčí rada, sněmy junáckých krajů, rada či sněm organizační jednotky za předpokladu, že společný návrh předloží alespoň pět jednotek či alespoň tři jednotky vyšší, ústřední sraz kapitánů svolaný jako sněm podle vnitřního práva, alespoň čtvrtina delegátů Sněmu a orgány nebo osoby, které k tomu zmocní Řád Valného sněmu, ten současně stanoví způsob předkládání těchto návrhů. U návrhů usnesení může Náčelnictvo nebo návrhová komise předložit změnu formulace tak, aby usnesení bylo v souladu se Stanovami, bylo jasné a vnitřně nerozporné. Není-li v průběhu sněmu z časových nebo i jiných důvodů možné, aby znění návrhu projednala celá návrhová komise, může úpravu navrhnout i její předsednictvo. (Junák, 2016)

Hlasování na Sněmu probíhá pomocí technických prostředků nebo je počítáno skrutátory⁴, které jmenuje předsedající Sněmu. O udělení slova rozhoduje předsedající, zpravidla tak činí podle pořadí přihlášených do diskuze. Nikdo, komu předsedající neudělí slovo, se ho nesmí sám ujmout. Právo prvního diskusního příspěvku má předkladatel návrhu. Pokud jej nevyužije, může v další diskusi jednou požádat o přednostní zařazení do diskuze. K návrhu mohou delegáti vznášet pozměňovací návrhy. Pozměňovacím návrhem se rozumí jeho doplnění či změna, která zachovává původní téma. První se hlasuje o pozměňovacích návrzích (od nejvíce měnící původní návrh až po ty nejméně měnící), na závěr se rozhoduje o návrhu jako o celku, pořadí určuje předsedající. (Junák, 2016)

Rozprava o návrhu je podle organizačního řádu ukončena, pokud:

- a) byly vyčerpány všechny diskusní příspěvky,
- b) byl přijat procedurální návrh na ukončení rozpravy nebo
- c) tak rozhodne předsedající pro zjevné nebezpečí nedodržení schváleného programu.

Náčelnictvo (NJ)

Aby Junák splnil §248 (1) občanského zákoníku o zasedání nejvyššího orgánu spolku minimálně jednou za rok, zřídil podle §247 občanského zákoníku nejvyšší orgán v době mezi dvěma valnými sněmy tzv. Náčelnictvo (dále NJ). Junák využívá možnosti stanovit si vlastní nejvyšší orgán i pravidla pro jeho fungování. NJ se skládá z náčelní a místonáčelní dívčího kmene, náčelníka a místonáčelníka chlapeckého kmene, pěti členek a pěti členů Náčelnictva.

³ Z návrhu musí být zřejmé, kdo kandiduje a do jaké funkce nebo funkcí.

⁴ Skrutátor je osoba, která počítá hlasy při hlasování nebo volbách.

Dále tvoří NJ jeden zástupce za každý junácký kraj. (kolektiv, 2013) Celkem má tedy NJ 28 členů. Náčelnictvo je tedy blízko ke shromáždění delegátů podle §256 občanského zákoníku.

NJ se zpravidla schází pětkrát ročně, čili splňuje §248 (1) občanského zákoníku o svolání nejvyššího orgánu spolku nejméně jednou za rok. NJ stanovuje směřování Junáka a odpovídá za to, aby byla naplňována vůle hnutí stanovená usneseními valného sněmu. NJ také schvaluje řády Junáka a rozpočet ústředních orgánů, jmenuje členy Výkonné rady Junáka, stanovuje výši odvodů z členských příspěvků pro VOJ a pro ústředí. (kolektiv, 2013)

Úlohou NJ podle Stanov (2014) je pečovat o to, že:

- a) Junák, jeho orgány i činovníci slouží poslání,
- b) Junák se bude dále rozvíjet tak, aby i v budoucnu mohl úspěšně naplňovat své poslání a
- c) vůle členů spolku je naplňována v souladu se Stanovami a usneseními Valného sněmu.

Rada Náčelnictva

Rada Náčelnictva je orgánem NJ, jehož členy jsou náčelník, místonáčelník, náčelní, místonáčelní. Rada Náčelnictva připravuje jednotlivá zasedání NJ a koordinuje pracovní skupiny Náčelnictva. (Junák, 2015)

Pracovní skupiny

Pracovní skupiny vytváří NJ pro podporu plnění nejméně jednoho svého cíle pro dané období. NJ na pracovní skupiny nemůže přenášet věci, které má výlučně ve své pravomoci. Plány podle kterých skupiny pracují, schvaluje Náčelnictvo. Rada Náčelnictva jmenuje a odvolává vedoucí pracovních skupin. Pracovní skupinu mohou tvořit členové a nečlenové NJ. Vedoucí skupiny má právo určit způsob fungování skupiny. (Junák, 2015)

Zasedání Náčelnictva

NJ může zasedat na řádném nebo mimořádném zasedání Náčelnictva. Zasedání jsou neveřejná. Zasedání svolává náčelník písemným pozváním s podkladovými materiály k jednání, poslané všem členům Náčelnictva, tím splňuje §249 občanského zákoníku. Zasedání se konají v souladu s plánem činnosti Náčelnictva, ten obsahuje pořadí projednávaných bodů a časový limit na jejich projednání. (Junák, 2015)

Je povinností členů NJ zúčastnit se každého zasedání. Náčelní a náčelník mohou přizvat na zasedání nebo jen jeho část i nečleny NJ. Všichni přítomní se před zahájením zasedání zapíší do prezenční listiny⁵. Zasedání zahajuje náčelník, poté může řízení zasedání předat jinému členu NJ. (dále jen předsedající). Nejdříve se schválí program zasedání, ten je poté závazný, zde se uplatňuje §253(2) občanského zákoníku. Předsedající uděluje u každého bodu programu slovo nejdříve předkladateli, poté dalším diskutujícím podle toho jak se hlásili. Nejprve se řeší procedurální připomínka nebo návrh, ten se vztahuje výhradně k proceduře jeho projednávání.⁶ O tomto návrhu se hlasuje okamžitě. Dalšími připomínkami jsou technické připomínky, kterými se rozumí připomínky obsahující důležitou věcnou

⁵ Listina obsahuje informace o čase příchodu a i čas odchodu (pokud je dříve než skončí zasedání).

⁶ Zejména návrh na omezení doby diskusních příspěvků, návrh na ukončení diskuse a přikročení k hlasování, návrh na stažení bodu z dalšího jednání, návrh na způsob hlasování.

informaci bez vlastního názoru diskutujícího. Až skončí čas k projednávání bodu, ukončí předsedající diskusi a pokud předkladatelé nesouhlasí se stažením bodu z programu, nechá o předloženém návrhu hlasovat. (Junák, 2015)

Lze hlasovat různými typy hlasování. Mezi ně patří:

Zjevné hlasování, při kterém se předsedající zeptá, kdo hlasuje „pro“ návrh, kdo „proti“ a kdo se „zdržel“ hlasování (v tomto pořadí). Počty hlasů se uvedou do zápisu. Kdokoliv z NJ může požadovat, o jmenovité zaznamenání jeho hlasu do zápisu;

Zjednodušené hlasování Pokud hlasovala zjevná většina „pro“, nemusí předsedající už sčítat hlasy „proti“ a „zdržel se“, ale uvede se „přijato zjevnou většinou pro“. Kdokoliv může zpochybnit zjevnou většinu, pak se hlasuje znovu a hlasy v jednotlivých kategoriích se přepočítají a dají do zápisu. Obdobně se jedná u zjevné menšiny. Kdokoliv z NJ může požadovat, o jmenovité zaznamenání jeho hlasu do zápisu;

Jmenovité hlasování, při tomto typu hlasování se čte prezenční listina a vyvolaný člen se vysloví "pro návrh" nebo "proti návrhu" anebo "zdržuji se" (pokud se zdrží hlasování). Do zápisu se u každého člena uvede jeho odpověď;

Tajné hlasování, se použije, pokud o to požádá minimálně čtvrtina přítomných členů NJ, povinně pouze u jmenování starosty a odsouhlasení zpravodajů výkonné rady (dále VRJ). Volba jednotlivých členů se uvede na hlasovací lístky, ty se vloží do urny a komise⁷ hlasy sečte a oznámí výsledek, ten je zapsán do zápisu s údajem, že se hlasovalo tajně. (Junák, 2015)

Nejdřív se hlasuje o pozměňovacích návrzích, nebo protinávřích (jsou-li předloženy), a to v opačném pořadí než byly předloženy. Poté se hlasuje o ostatních částech návrhu. Pokud má usnesení dvě nebo více variant, tak se hlasuje o podpoře jednotlivých variant (zpravidla formou reklamací⁸). Poté se hlasuje o variantách od té s největší podporou. Schválením jedné varianty se ostatní považují za nepřijaté. (Junák, 2015)

Projednávání řádů

Řády se schvalují formou usnesení. Návrh řádu se předkládá a projednává podle jednacího řádu Náčelnictva nejméně ve 3 následujících krocích:

- a) Návrh tezí řádu (legislativní záměr),
- b) První čtení řádu (v paragrafovém tvaru),
- c) Druhé čtení řádu a jeho konečné schválení.

První dva kroky lze uskutečnit na jednom zasedání. Kroky b a c mohou výjimečně v odůvodněných případech proběhnout na jednom zasedání. Návrh na tento postup musí předložit Starosta a jeden z náčelníků.

Junák u nejvyššího orgánu využívá možnosti zákona si stanovit vlastní nejvyšší orgán a i způsob jak se orgán usnáší.

---

⁷ Ta musí mít minimálně tři členy, komisi volí NJ.

⁸ Hlasité vyvolávání souhlasu větší skupinou lidí.

Ústřední Revizní Komise (ÚRKJ)

Ústřední revizní komise dohlíží, jsou-li záležitosti Junáka řádně vedeny a vykonává-li Junák činnost v souladu se Stanovami a právními předpisy, zejména kontroluje veškeré hospodaření Junáka. (Junák, 2014, p. 20) ÚRKJ je Kontrolní komisí podle §262 občanského zákoníku, Junák tedy využil možnosti si zřídit kontrolní komisi. Kompetence ÚRKJ jsou totožné s tím, co definuje §263 občanského zákoníku.

Podle Stanov (2014) podává ÚRKJ zprávu o své činnosti valnému sněmu, NJ a VRJ. NJ a VRJ musí zjednat v rámci svých možností nápravu a informovat o tom ÚRKJ. Toto ustanovení je v souladu v §263 občanského zákoníku.

ÚRKJ provádí kontrolu v kontrolních skupinách. ÚRKJ může skupinu doplnit o další členy, ale jen pro určitou věc. ÚRKJ a kontrolní skupiny mohou požadovat součinnost členů a organizačních jednotek v rozsahu potřebném pro řádné provedení kontroly. ÚRKJ má 6 členů, je to dvojnásobek minima stanoveného občanským zákoníkem. Členové ÚRKJ volí ze svého středu předsedu, který řídí jednání komise a místopředsedu, který ho zastupuje. (Junák, 2015)

Rozhodčí a Smírčí Rada (RSRJ)

RSRJ řeší závažné spory uvnitř Junáka, řeší vyloučení dospělého člena Junáka, kontroluje rozhodnutí orgánů Junáka, že postupují v souladu s českým právem i rozhodnutím mezinárodních organizací. Junák tak využívá možnost založit rozhodčí komisi podle §265 občanského zákoníku. Členy pětičlenné rady, kteří nemají v hlavním spolku jinou funkci, volí valný sněm. Členové rady volí ze svého středu předsedu a místopředsedu. (Junák, 2002)

Doručením návrhu RSRJ je zahájeno řízení. Členové Junáka jsou povinni se na požádání dostavit za řízení rady, pokud se bez omluvy nedostaví, může jednání po 30 minutách začít v jeho nepřítomnosti. V řízení se vždy koná ústní jednání. Místo, den a hodina jednání se oznamují účastníkům minimálně 2 týdny předem. Jednání řídí předseda a dohlíží, aby plnilo i výchovný účel. Jednání může být odročeno jen ze závažných důvodů, o kterých jsou účastníci informováni. V dokazování mohou jako důkaz posloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit skutkový stav. Rada je povinna vydat nález bez zbytečných průtahů. (Junák, 2002)

výkonná rada (VRJ)

Výkonným orgánem Junáka je výkonná rada. VRJ jedná jménem junáka (právně i fakticky), schvaluje směrnice platné jak pro členy tak i organizační jednotky. (Junák, 2014)

Do působnosti Výkonné rady náleží řídit organizaci ve všech ohledech tak, aby bylo naplňováno poslání a účel Junáka v souladu s jeho principy, aby byly naplňovány Stanovy a vůle hnutí vyjádřená v usneseních Valného sněmu, rádech a usneseních Náčelnictva, aby Junák plnil závazky vyplývající z členství v mezinárodních skautských organizacích, aby Junák dostál povinnostem podle svého právního postavení, aby jmění Junáka bylo řádně spravováno a aby byl zajištěn řádný chod organizace. (Junák, 2014)

Členy Výkonné rady jsou starosta, kterého volí NJ, ⁹jeden nebo více místostarostů a tzv. zpravodajové¹⁰, ty se souhlasem NJ jmenuje starosta. (kolektiv, 2013) Starosta je statutární orgán podle §244 občanského zákoníku, Junák tedy splnil povinnost v §243 o ustanovení statutárního orgánu spolku. Starosta vykonává působnost a pravomoc VRJ, nebo tím může někoho pověřit. VRJ, není kolektivním orgánem podle §152 občanského zákoníku. Starosta zodpovídá za činnost VRJ. VRJ je podřízena NJ. VRJ předkládá NJ průběžně zprávy o své činnosti, plán činnosti na následující období a návrh rozpočtu, za jeho plnění je VRJ odpovědná. (Junák, 2014)

4.2 Vyšší organizační jednotky

VOJ jsou pobočné spolky podle §228 občanského zákoníku a mají tedy právní osobnost odvozenou od právní osobnosti hlavního spolku, kterým je Junák. Voj jsou junácké kraje a junácké okresy. Výpis ze spolkového rejstříku junáckého kraje je v příloze 3 této práce a výpis ze spolkového rejstříku junáckého okresu je v příloze 4 k této práci.

Junáckých krajů je 14. Junáckých okresů je 62. Junácké kraje odpovídají za uspořádání vyšších územních samosprávných celků v ČR a junácké okresy z územně správního uspořádání vycházejí.

Jejich název je podle §228 občanského zákoníku odvozen z názvu Junáka s připojeným vlastním názvem, obvykle označením územního celku. Například „Junák - český skaut, Moravskoslezský kraj, z. s.“ ; „Junák - český skaut, Jihomoravský kraj TGM, z. s.“ ; „Junák - český skaut, okres Opava, z. s.“ ; „Junák - český skaut, okres Brno-město, z. s.“

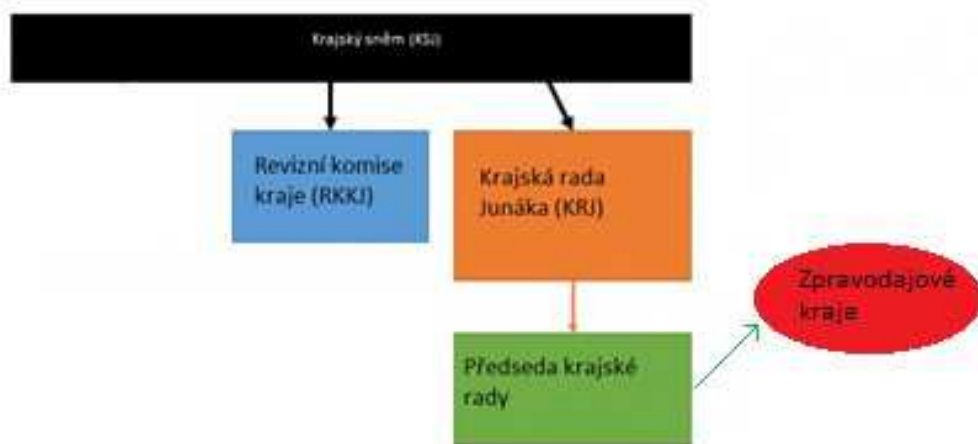
Junácké kraje

Junácké kraje (dále kraje) naplňují poslání Junáka zejména v oblastech podpory skautské výchovy dětí a mládeže v dané oblasti, zvyšování její úrovně a kvality; poskytování zázemí pro činnost junáckých okresů (dále jen okresy) i středisek a podpory jejich vedení; sdružování, organizování a řízení okresů příslušnému kraji podřízených a sdružování, organizování a řízení středisek příslušnému kraji přímo podřízených. (Junák, 2017)

Kraje jsou spravovány svými orgány. Jedná se o krajský sněm, krajskou radu, revizní komisi kraje, předsedu krajské rady, zástupce předsedy krajské rady a další orgány. Orgány kraje jsou vyobrazeny na obr. 4.3.

⁹ Náčelnictvo ho už nemůže odvolat, může ale jmenovat starostu nového.

¹⁰ Zpravodajů je v současné době 6, jeden z nich je místostarosta. Zpravodaje může starosta odvolat, a to samostatně, pravomoc odvolaného zpravodaje tak dočasně přejde na starostu.

obr.4. 3 Organizační struktura Junáckého kraje

(vlastní zpracování)

Krajský sněm je nejvyšším orgánem kraje podle §247 a §256 občanského zákoníku. Kraje tím splňují §243 občanského zákoníku o zřízení nejvyššího orgánu spolku. Sněm splňuje definici shromáždění delegátů podle občanského zákoníku. Sněm rozhoduje ve všech věcech kraje, které ústřední orgány neupravily předpisy. Dále rozhoduje ve věcech jim podřadných okresů, neupravených nadřízenými řídicími akty. Řádný¹¹ krajský sněm se uskuteční až po uskutečnění všech okresních sněmů na jejich území. Řádný krajský sněm volí radu kraje, revizní komise kraje, vedoucího kraje spolu s jeho zástupcem či zástupci, delegáty na valný sněm, krajský sněm předkládá návrhy valnému sněmu a přijímání závazných usnesení pro činnost kraje. (Junák, 2017)

Krajského sněmu se účastní tzv. delegáti, jsou jimi ti, které určí okresní sněmy, které spadají pod kraj, dále členové krajské rady a členové revizní komise kraje. Každý delegát má pouze jeden hlas¹², i když zastává více funkcí. Řádný krajský sněm se může usnášet, pokud je přítomná alespoň polovina delegátů¹³. Usnášení krajského sněmu tak odpovídá §252 občanského zákoníku. Pokud se na řádném krajském sněmu sešel v menším počtu nebo byl menší počet před potvrzením výsledku voleb, svolá krajská rada náhradní sněm¹⁴ do dvou měsíců. Náhradní krajský sněm se svolává v delší lhůtě, než jaká je uvedena v §257 občanského zákoníku, jinak náhradní krajský sněm odpovídá ustanovením zákona. (Junák, 2017)

Krajská rada je svolavatel krajského sněmu, má tedy odpovědnost za řádnou přípravu, svolání a technické i organizační zabezpečení krajského sněmu. Svolavatelem tedy není statutární orgán, jak je uvedeno v §248 občanského zákoníku. Svolání krajského sněmu musí

¹¹ Krajský sněm může být řádný nebo mimořádný. Na řádném sněmu probíhá úplná volba orgánů Junáckého kraje, ten se koná jednou za tři roky nejpozději 42 měsíců od konání posledního řádného sněmu. Na mimořádném sněmu úplná volba orgánů Junáckého kraje chybí. (Junák, 2017)

¹² Aby mohl uplatnit svůj hlas, musí být na sněmu osobně přítomen.

¹³ Mimořádný sněm se usnáší s alespoň třetinou delegátů.

¹⁴ Náhradnímu sněmu stačí třetina delegátů.

být provedeno oznámením členům orgánů a okresů a ústředí Junáka¹⁵ a to nejméně 30 dní před konáním, svolání obsahuje nejméně datum a místo konání, kvótu pro volbu delegátů, termín a způsob podávání návrhů, návrh programu a pravidel jednání sněmu. Krajská rada tím splňuje §249 občanského zákoníku. Krajská rada může sněm svolat vždy, když to považuje podle situace za potřebné. O průběhu sněmu se vede zápis¹⁶, podle §254 občanského zákoníku, ten je veřejným dokumentem. (Junák, 2017)

Krajská rada, nejvyšší orgán kraje podle §247 a §256 občanského zákoníku v době mezi sněmy, rozhoduje ve všech věcech kraje, které nejsou upraveny předpisy přijatými ústředními orgány nebo usnesením krajského sněmu. Krajská rada splňuje definici shromáždění delegátů podle občanského zákoníku. Zřízením krajské rady je splněn §248 (1) občanského zákoníku o svolání nejvyššího orgánu minimálně jednou do roka. Rada rozhoduje v rámci mezi stanovených vnitřním právem výši a splatnost členských příspěvků pro členy kraje. (Junák, 2017)

Členy krajské rady jsou vedoucí kraje a jeho zástupce či zástupci, další členové volení krajským sněmem, vedoucí okresů spadající pod kraj, krajský legát kmene dospělých, je-li ustaven, krajský kapitán vodních skautů, je-li ustaven. (Junák, 2017)

Krajská rada se usnáší jako kolektivní orgán podle §152 (1) občanského zákoníku, není možné převzít její pravomoc či jednat jejím jménem, nesmí se tím nikdo ani pověřit. Každý člen rady má pouze jeden hlas, a to i když zastává více funkcí, svůj hlas nemůže na nikoho převést. (Junák, 2017)

Krajská rada schvaluje rozpočet a plán činnosti kraje, přijímá vnitřní předpisy závazné pro kraj a jeho okresy, rozhoduje o výši členských příspěvků pro kraj v souladu s předpisy Junáka, omezuje v mezích stanovené předpisy pravomoc vedoucího kraje, stanovuje činnosti vedoucího kraje, ukládá a kontroluje vedoucímu úkoly, schvaluje návrhy vedoucího na funkci zpravodaje kraje. Kompetence krajské rady je podobná ustanovení občanského zákoníku. (Junák, 2017)

Revizní komise kraje, je kontrolní komisi podle § 262 občanského zákoníku, junácké kraje tedy využívají možnost zřídit kontrolní komisi. Revizní komise kraje dohlíží na řádné vedení a vykonávání činnosti kraje v souladu s vnitřními a právními předpisy, a reviduje hospodaření kraje. O své činnosti a zjištěných závadách informuje krajský sněm, krajskou radu a vedoucího kraje, které také uvědomuje o zjištěných závadách. Ti jsou pak povinni zjednat v rámci možností jejich nápravu, o čemž revizní komise kraje informují. Působnost revizní komise kraje je v souladu s §263 občanského zákoníku. (Junák, 2017)

Komise má minimálně 3 členy¹⁷, které volí krajský sněm. Velikost komise je stejná jako je minimum stanovené občanským zákoníkem. Členové si ze svých řad zvolí předsedu,

---

¹⁵ Ústředí může na krajský sněm poslat svého zástupce, ale jako pozorovatele.

¹⁶ Zápis obsahuje místo a čas konání, počty přítomných delegátů, hlavní body jednání sněmu, když se volí tak zápis o činnosti volebních orgánů a přijatá usnesení sněmu.

¹⁷ Člen revizní komise musí být osoba zletilá a musí znát vnitřní předpisy a zákonná pravidla, zejména pro hospodaření kraje.

který řídí jednání komise, když se nedohodnou, rozhodne los. Má-li komise méně než 3 členy, kooptuje¹⁸ nového člena z řad členů Junáka, toho musí schválit krajská rada. (Junák, 2017)

Předseda krajské rady¹⁹ (dále jen vedoucí kraje) a jeho zástupce²⁰ je statutárním orgánem kraje podle §246 občanského zákoníku, tím je splněna povinnost spolku zřídit statutární orgán, a řídicím orgánem kraje, čili jedná jménem kraje a nese za své jednání plnou právní odpovědnost a to i za jednání jménem kraje, ke kterým zmocnil jiného člena rady, jiné činovníky nebo orgány Junáka, či jiné fyzické či právnické osoby. Zastupuje jej v plném rozsahu zástupce vedoucího kraje. Právní jednání je platné, i když bylo učiněno v rozporu se závazným řídicím akty, vedoucí kraje nese odpovědnost za právní důsledky takového jednání a pokud kraji vznikla újma, odpovídá i za ní. Pokud vznikla kraji újma za jednání uložené závazným řídicím aktem, které nebylo v rozporu a právními předpisy, nenese za ní vedoucí kraje odpovědnost. Zástupce vedoucího kraje vykonává v nepřítomnosti vedoucího jeho působnost a pravomoc čili zastupuje ho v plném rozsahu ve všech jeho pravomocích. (Junák, 2017)

Další orgány, které stanoví řád. Mezi orgány patří například zpravodajové kraje. Kraj tak využívá možnost si stanovit vlastní orgány. Zpravodaj kraje je jmenován vedoucím kraje a to pro výkon činností, které mají charakter činovnícké funkce, za tuto činnost a plnění úkolů a povinností z ní plynoucích odpovídá vedoucímu kraje. Zpravodajové se mohou účastnit zasedání rady kraje, ale nejsou-li zároveň plnoprávními členy rady kraje z jiného titulu, pak pouze s hlasem poradním. Zpravodaje kraje odvolává vedoucí kraje, na kterého dočasně přechází jeho práva a povinnosti. (Junák, 2017)

Junácké okresy

Účelem junáckých okresů je naplňovat poslání Junáka zejména v oblastech podpory skautské výchovy dětí a mládeže v dané oblasti, zvyšování její úrovně a kvality, poskytování zázemí pro činnost středisek a podpora jejich vedení a sdružování, organizování a řízení středisek, příslušnému okresu podřízených. (Junák, 2017) Okresy jsou nadřizené nejméně dvěma, zpravidla však třem střediskům. Okresům jsou nadřizeny junácké kraje.

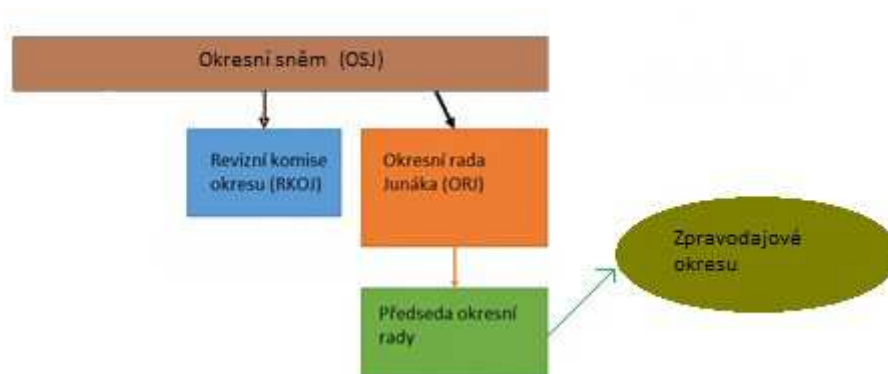
Okresy jsou spravovány svými orgány, kterými je okresní sněm, okresní rada, revizní komise okresu, předseda okresní rady, zástupce předsedy okresní rady, další orgány. (Junák, 2017) Orgány okresu jsou vyobrazeny na obr. 4.4.

---

¹⁸ Kooptace = přibrání nového člena rozhodnutím již zvolených členům.

¹⁹ Vedoucím kraje musí být osoba zletilá a musí mít vykonané zkoušku ze střediskového minima (nejpozději do 1 roku od uvedení do funkce).

²⁰ Zástupcem vedoucího kraje musí být také osoba zletilá a vykonaná minimálně čekatelská zkouška (doporučuje se zkouška ze střediskového minima).

obr.4. 4 Organizační struktura Junáckého okresu

(vlastní zpracování)

Okresní sněm je nejvyšším orgánem okresu podle §247 a §256 občanského zákoníku. Tímto plní okresy §243 občanského zákoníku, že si musí ustanovit nejvyšší orgán spolku. Okresní sněm splňuje definici shromáždění delegátů podle občanského zákoníku. Sněm rozhoduje ve všech věcech okresu, které nejsou upraveny předpisy přijatými ústředními orgány nebo orgány kraje, rozhoduje ve věcech středisek, které nejsou upraveny nadřízenými řídícími akty. Okresní sněm se koná až po skončení příslušných střediskových sněmů. Řádný²¹ okresní sněm volí radu okresu, revizní komise okresu, vedoucího okresu spolu s jeho zástupcem či zástupci, delegáty na krajský sněm, předkládá návrhy krajskému a valnému sněmu a přijímání závazná usnesení pro činnost okresu. (Junák, 2017)

Okresního sněmu se účastní tzv. delegáti, jsou jimi ti, které určí střediskové sněmy patřící do okresu, členové okresní rady a členové revizní komise okresu. Delegáti mají jeden hlas²², i když mají víc funkcí. Řádný sněm se usnází s minimálně polovinou delegátů²³, je-li delegátů málo, svolává svolavatel náhradní sněm do dvou měsíců, ten se usnází s minimálně třetinou delegátů. (Junák, 2017)

Okresní rada je svolavatelem sněmu, čili je zodpovědná za řádnou přípravu, svolání a technické i organizační zabezpečení sněmu. Svolání okresního sněmu musí být provedeno oznámením členům orgánů a středisek spadající pod daný okres²⁴, vedoucího kraje²⁵ minimálně 30 dní před konáním. Tímto je splněn §249 občanského zákoníku. O průběhu sněmu je veden zápis²⁶, podle §254 občanského zákoníku, který je veřejným dokumentem. (Junák, 2017)

²¹ Pokud na okresním sněmu dochází k volbě orgánů okresu, jedná se o řádný okresní sněm. Ten se svolává jednou za tři roky, nejpozději 42 měsíců od konání posledního řádného sněmu. Pokud se na okresním sněmu nevolí orgány okresu, tak se jedná o mimořádný okresní sněm.

²² Hlas uplatňují pouze pokud jsou osobně přítomni.

²³ Mimořádný sněm se usnází s minimálně třetinou delegátů.

²⁴ Oznámení obsahuje datum a místo konání, kvótu pro volbu delegátů, termín a způsob podávání návrhů, návrh programu a pravidel jednání sněmu.

²⁵ Ten může poslat na okresní sněm svého zástupce, ale pouze jako pozorovatele.

²⁶ Ten obsahuje místo a čas konání, počty přítomných delegátů, hlavní body jednání sněmu, při volbách zápis o činnosti volebních orgánů a přijatá usnesení sněmu.

Okresní rada je nejvyšší orgán okresu v době mezi sněmy a rozhoduje ve věcech okresu neupravených předpisy přijatými ústředními orgány nebo orgány kraje nebo usnesením okresního sněmu. Okresní rada je orgán podle §247 § 256 občanského zákoníku, jeho existenci je splněn § 248 o zřízení nejvyššího orgánu spolku. Okresní rada odpovídá definici shromáždění členů podle občanského zákoníku. Rada stanovuje v mezích stanovených vnitřním právem výši a splatnost členských příspěvků pro členy okresu. (Junák, 2017)

Členy okresní rady jsou vedoucí okresu a jeho zástupce či zástupci, členové volení okresním sněmem, vedoucí středisek spadající pod okres, okresní legát Kmene dospělých, a okresní kapitán vodních skautů. (Junák, 2017)

Okresní rada se usnává jako kolektivní orgán, žádný orgán, osoba nemůže jednat jejím jménem, převzít pravomoc, ani když ho o to okresní rada požádá. Člen rady má pouze jeden hlas, i když má více funkcí. Hlas nemůže převést na jinou osobu (Junák, 2017)

Okresní rada schvaluje rozpočet a plán činnosti okresu, přijímá vnitřní předpisy závazné pro okres a střediska, rozhoduje o výši členských příspěvků pro okres v souladu s vnitřními předpisy Junáka, omezuje v mezích předpisů pravomoc vedoucího okresu, stanovuje náplň jeho činnosti, ukládá mu úkoly a kontroluje jejich plnění a schvaluje jeho návrhy na zpravodaje kraje. (Junák, 2017)

Revizní komise okresu je kontrolní komisi podle §262 občanského zákoníku, okresy tak využili možnost zřídit kontrolní komisi. Komise dohlíží na řádné vedení záležitostí okresu a jejich vykonávání v souladu s vnitřními a právními předpisy, reviduje hospodaření okresu. O své činnosti informuje a o zjištěných závadách uvědomuje okresní sněm, okresní radu a vedoucího okresu. Ti jsou pak povinni zjednat v rámci možností nápravu, o ní pak komisi informuje. (Junák, 2017)

Minimálně tři členy²⁷ volí okresní sněm, ti si pak zvolí předsedu, který řídí jednání komise, pokud se nedohodnou, rozhodne los. Je-li komise méně než tříčlenná, kooptuje²⁸ nového člena z řad členů Junáka, toho musí schválit krajská rada. (Junák, 2017)

Předseda okresní rady²⁹ (dále jen vedoucí okresu) a jeho zástupce³⁰ je statutárním orgánem podle §243 občanského zákoníku. Zastupuje jej v plném rozsahu zástupce vedoucího okresu. Vedoucí okresu nese za své jednání plnou právní odpovědnost, pokud učiní jednání v rozporu s řídícím aktem, je platné a vznikne-li okresu při takové jednání újma, odpovídá vedoucí okresu i za ni, to neplatí, pokud újma vznikla při jednání uložené závazným řídícím aktem, který není v rozporu s právními předpisy. Zástupce vedoucího okresu vykonává v nepřítomnosti vedoucího jeho působnost a pravomoc.

Další orgány, které stanoví řád. Okres tak využívá možnost zvolit si vlastní orgány. Mezi orgány patří například zpravodajové okresu, ty pro výkon činností s charakterem

---

²⁷ Člen revizní komise musí být osoba zletilá a musí znát vnitřní předpisy a zákonná pravidla, zejména pro hospodaření okresu.

²⁸ Kooptace = přibrání nového člena rozhodnutím již zvolených členů.

²⁹ Vedoucí okresu musí být osoba zletilá a musí mít vykonanou zkoušku ze střediskového minima.

³⁰ Zástupce vedoucího okresu musí být osoba zletilá a musí mít vykonanou čekatelskou zkoušku, nebo ještě lépe zkoušku ze střediskového minima.

činnosti funkce jmenuje vedoucí okresu a zpravodajové jsou mu odpovědní za svou činnost a plnění úkolů a povinností. Zpravodajové se mohou účastnit zasedání okresní rady, ale pouze jako poradci. (Junák, 2017)

4.3 Základní organizační jednotky

ZOJ jsou pobočné spolky podle NOZ. Základními organizačními jednotkami jsou junácká střediska. (Junák, 2017) Více v kapitole 5.

4.4 Zvláštní organizační jednotky

Tyto jednotky s právní subjektivitou zřizuje Náčelnictvo Junáka pro plnění zvláštních úkolů souvisejících s posláním organizace. Zvláštní organizační jednotky (dále ZvOJ) jsou pobočnými spolky podle §228 občanského zákoníku. Junák tak využívá možnost zvolit si vlastní organizační strukturu. Poslání jednotky a její vnitřní fungování upravují jejich statuty. Díky zvláštního charakteru činnosti, ji není vhodné či možné v rámci stávající organizační struktury Junáka zajistit. (Junák, 2016)

Potřeba zajišťování činnosti je trvalá a lze předpokládat nepřetržitou činnost ZvOJ. Činnost předpokládá hospodaření s částkou maximálně 100 000,- Kč za rok nebo pořádání několika velkých akcí. (Junák, 2016)

Návrh na vznik ZvOJ se předkládá výkonné radě a to činovníky, organizačními jednotkami nebo ústředními orgány. Rada ve lhůtě 30 dnů návrh projedná a poté rozhodne o jeho vzniku či požádá žadatele o doplnění. O svém rozhodnutí informuje Náčelnictvo, které ustanoví pravidla (status) pro danou ZvOJ. Jednotka po vzniku neprodleně ustanoví své vnitřní orgány a založí účet u peněžního ústavu. ZvOJ musí jednou ročně předložit výroční správu za uplynulý rok a rozpočet s plánem na nadcházející rok. O zrušení ZvOJ rozhoduje se souhlasem náčelnictva opět výkonná rada. (Junák, 2016)

K 1. 1. 2017 existuje 15 ZvOJ.

Tiskové a distribuční centrum Junáka

Posláním Tiskového a distribučního centra Junáka (TDC) je zajištění vydávání, distribuce a prodeje knih, časopisů, propagačních materiálů a jiných publikací, provoz a rozvoj internetových a komunikačních nástrojů Junáka, zajištění celostátních projektů a akcí a dále zajištění aktivit souvisejících s propagací Junáka. (Junák, 2011)

TDC vydává tyto časopisy:

- Světýlko (pro vlčata a světlušky)
- Skaut (pro skauty a skautky)
- Roverský kmen (pro rovery a rangers)
- Skautský svět (pro činovníky)
- Skauting (pro činovníky)
- Magoš (pro oldskauty)
- Ben Já Mína (pro benjamínky)

Časopisy se posílají 5x ročně (Únor, Duben, Červen, Říjen, Prosinec) vždy členovi Junáka na jeho adresu, spolu s časopisy i další metodické přílohy.

TDC vydává dále řadu metodik a publikací, propagačních materiálů. TDC zajišťuje výrobu a distribuci členských karet Junáka. TDC se stará o programy skautská energie, skautská telefonní síť. TDC zajišťuje interní komunikaci mezi skauty a externí komunikaci o skautingu.

Kapitanát vodních skautů

ZvOJ „Kapitanát vodních skautů“ (dále KVS) zajišťuje materiální, technické a organizační podpory sítě vodních skautů a zejména Hlavního kapitanátu vodních skautů. KVS zajišťuje organizačně-právní a hospodářské zajišťování činností pro potřeby Hlavního kapitanátu vodních skautů, spolupráce při pořádání akcí vodních skautů včetně vzdělávacích, správa majetku pro potřeby sítě vodních skautů a publikační činnost pro potřeby sítě vodních skautů. (Junák, 2007)

Skautský institut

Skautský institut (SI) pečuje o skautskou historii, posiluje sounáležitost se skautskými myšlenkami včetně jejich popularizace, realizuje různé vzdělávací akce, provozuje skautský archiv a získává poznatky o skautingu. SI pokud to dovolují možnosti, rozvíjí vazby skautského hnutí na akademickou obec a vytvářet komunitu vědců a odborníků z různých vědních oblastí s cílem podpory vzdělávání, programu oddílů a obohacení činnosti v Junáku, hledá a pojmenovává nové společenské trendy, které mají vliv na existenci skautského hnutí a přibližovat fenomén skautského hnutí skautům i širší veřejnosti formou vzdělávacích, výchovných a kulturních aktivit. SI se v roce 2012 propojil s projektem Skautské století. (Junák, 2015)

Skautská ochranná služba

Skautská ochranná služba (SOS) je ZvOJ s působností po celé ČR. Pomáhá se zajišťováním akcí pro děti a mládež pořádaných Junákem i jinými subjekty. SOS zajišťuje zejména pořádkovou činnost i se zabezpečením areálu, konzultace pro pořadatele o bezpečnostních rizicích a dalších preventivních opatření, dohled nad dodržováním obecně závazných právních předpisů a požadavků pořadatelů, poskytování základní předlékařské pomoci, požární prevenci. (Junák, 2011)

Klub skautských sběratelů

Klub skautských sběratelů Junáka (KSSJ) sdružuje sběratele všech skautských oborů - odznaků, nášivek, filatelie, pohlednic, krojů, knih, samolepek atd.

KSSJ poskytuje informační a metodickou pomoc skautským sběratelům, organizuje celostátní setkání, vede adresář skautských sběratelů, katalogizuje a archivuje vybrané předměty skautského sběratelství, podporuje rozvoj skautského sběratelství a jeho využívání ve výchovné a propagační činnosti, spolupracuje s institucemi zabývajících se sběratelstvím, a další služby. (Junák, 2008)

Vzdělávací středisko Gemini

Gemini přispívá k rozvoji výchovy a vzdělávání činovníků a dospívajících členů Junáka, podporuje kvalitní přípravu vedoucích kolektivů dětí a mládeže. Gemini především pořádá vzdělávací akce a kvalifikační zkoušky pro vzdělávání činovníků, pořádá vzdělávací akce určené i nečlenům Junáka, vydává metodické materiály a další tiskoviny, kontaktuje subjekty zabývající se výchovou dospělých a dospívající mládeže a to i mimo Junák, spravuje majetek související s její činností. (Junák, 2003)

Junácká rezervace Červený Hrádek

Poslání ZvOJ je správa a provozování zařízení Junácké rezervace Červený Hrádek na pozemku v Červeném Hrádku u Sedlčan. Jednotka přispívá k rozvoji výchovy a vzdělávání činovníků a dospívajících členů Junáka, podporování kvalitní přípravy vedoucích kolektivů dětí a mládeže. (Junák, 2002)

Hospodářská správa Kmene Dospělých

ZvOJ „Hospodářská správa Kmene dospělých“ je podle jeho statutu zřízena pro plnění organizačně-právních a hospodářských činností ve prospěch Kmene dospělých Junáka a jeho Náčelnictva.

Skautské záchranářské středisko

SZS organizuje a zabezpečuje zdravotní a záchranářské činnosti na skautských i neskautských akcích, poskytuje zdravotní vzdělání činovníkům Junáka, vydává metodické materiály a skautskou zdravotní a záchranářskou literaturu a jiné tiskoviny. (Junák, 2007)

Krajinská České Budějovice

Tato ZvOJ zajišťuje činnosti podporující poslání Junáka, přesahujících svým charakterem a rozsahem působnost běžných organizačních jednotek, a to především v rámci Jihočeského junáckého kraje. (Junák, 2008)

Centrum vzdělávání Parvula

Parvula je ZvOJ poskytující vzdělání členům i nečlenům Junáka, organizuje vzdělávací akce a související činnosti. (Junák, 2008)

Parvula pořádá vzdělávací akce a kvalifikační zkoušky pro vzdělávání činovníků, pořádá vzdělávací akce i pro nečleny Junáka, pořádá rekvalifikační akce a zkoušky, vydává metodické materiálu a jiné tiskoviny a spravuje majetek určený pro její činnost. (Junák, 2008)

Skautské základny VAVÉHA

VAVÉHA podporuje poslání Junáka, přesahujících svým charakterem a rozsahem působnost běžných organizačních jednotek, a to především v rámci Jihočeského kraje. V souladu se svým posláním spravuje a provozuje skautskou základnu VAVÉHA. (Junák, 2012)

Středisko správy majetku

Středisko zajišťuje činnost vybraných základen a kluboven organizace. Středisko spravuje vybraný movitý a nemovitý majetek; pořádá či spolupracuje při pořádání akcí a poskytuje zázemí akcím v rámci organizace i mimo ni; vytváření odborného zázemí a poradenství v oblasti správy majetku pro organizační jednotky Junáka. (Junák, 2013)

Středisko ekologické výchovy Kaprálův mlýn

Středisko poskytuje služby v oblasti výchovy a vzdělávání, zejména v oblasti environmentální výchovy. Spravuje a provozuje základnu Kaprálův mlýn, který spadá do okresu Brno-město. Posláním střediska je vychovávat děti a mládež k lásce a úctě k přírodě, rozvíjet znalosti, dovednosti a postoje, které vedou k environmentálně odpovědnému jednání. Opírá se při tom o prvky skautské výchovné metody a o Světový skautský program ochrany životního prostředí. (Junák, 2015)

Skautské centrum Domašov

Skautské centrum Domašov (SCD) zajišťuje činnosti podporující poslání Junáka, přesahujících svým charakterem a rozsahem působnost běžných organizačních jednotek. V souladu se svým posláním SCD spravuje a provozuje skautskou základnu Domašov. (Junák, 2015)

5 Postavení organizační jednotky

Junácká střediska jsou ZOJ podle organizačního řádu Junáka. Střediska jsou pobočnými spolky podle §228 občanského zákoníku. Středisko vodních skautů se nazývá přístav. Junáckých středisek existuje k 1.1.2017 484 z toho 29 je přístavů. Střediska spadají pod junácké okresy, ale některé spadají přímo pod junácké kraje (Jedná se o některá střediska v Čechách kromě Prahy, středočeského kraje, plzeňského kraje, ústeckého kraje). Junák tak využívá možnost vytvořit pobočné spolky a vytvořit vlastní organizační strukturu.

Název ZOJ je podle organizačního řádu odvozen z názvu Junáka s připojeným označením „středisko“ a vlastním názvem. Některé základní organizační jednotky jsou namísto „středisko“ označeny jako „přístav“, jejich vedoucí se označuje termínem „kapitán přístavu“. Například „Junák - český skaut, středisko Zlatá Orlice Český Těšín, z.s.“ či „Junák - český skaut, přístav Racek Žďár nad Sázavou, z.s.“. Název střediska a přístavu tak splňuje §228(2) občanského zákoníku o názvu pobočného spolku.

Úkolem ZOJ Junáka řídit a zajišťovat skautskou výchovu dětí a mládeže v daném místě a garantovat její úroveň a kvalitu, poskytovat materiální a technické zázemí pro činnost ve výchovných jednotkách a podporovat jejich vedení a sdružovat a organizovat členy Junáka, kteří v daném místě působí. (Junák, 2017)

Střediska vedou účetnictví podle zákona č. 563/1991 sb. o účetnictví. Střediska mohou vést buď jednoduché účetnictví, nebo podvojně účetnictví. Příjmy střediska je část účastnických poplatků, dotace měst a obcí. Střediskům také může případnou část dotace kraje, kterou zajišťuje Junácký kraj a také dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které zajišťuje hlavní spolek Junák. Středisko vede účetnictví samostatně za sebe a za výchovné jednotky, které pod něj spadají.

5.1 Střediskové orgány

Střediska a přístavy jsou spravovány svými orgány, mezi které patří střediskový sněm, středisková rada, revizní komise střediska, vedoucí střediska a další orgány. Strukturu orgánů střediska ukazuje obrázek 5.1.

obr 5. 1 Orgány střediska Junáka

(vlastní zpracování)

Střediskový sněm Jedná se o nejvyšší orgán střediska podle §243 a §256 občanského zákoníku. Střediskový sněm odpovídá definici shromáždění delegátů podle občanského zákoníku. Sněm může rozhodovat ve všech věcech střediska, které nejsou upraveny předpisy přijatými ústředními orgány, orgány kraje a orgány okresu. Do pravomoci sněmu patří zejména volba střediskové rady, volba revizní komise střediska, volba vedoucího střediska spolu s jeho zástupcem či zástupci, volba delegátů na okresní či krajský sněm, předkládání návrhů nadřízeným sněmům a přijímání závazných usnesení pro činnost střediska. Pravomoc tedy odpovídá občanskému zákoníku. (Junák, 2017)

Střediskové sněmy jsou řádné a mimořádné³¹. Sněmu se účastní delegáti, kterými jsou všichni činovníci, kteří jsou členy střediska, tedy i ti, kteří svou činovnickou funkci vykonávají v orgánech mimo středisko. Při hlasování na sněmu má delegát pouze jeden hlas, i když má několik činovnických funkcí. Toto ustanovení odpovídá §252 občanského zákoníku. Pro uplatnění hlasu musí být delegát osobně přítomen. Řádný sněm je schopen usnášení s alespoň polovinou delegátů. Toto ustanovení rovněž odpovídá §252 občanského zákoníku. Mimořádnému sněmu stačí alespoň třetina delegátů. Pokud není řádný sněm usnášeníschopný, nebo se jim stane před potvrzením výsledku voleb, bude svolán náhradní sněm do dvou měsíců. Ten je schopen usnášení s třetinou delegátů. Ustanovení o mimořádném sněmu odpovídá občanskému zákoníku. (Junák, 2017)

Středisková rada je svolavatelem sněmu a je zodpovědná za řádnou přípravu, svolání a technické i organizační zabezpečení sněmu. Svolavatelem sněmu je tedy jiný orgán než statutární jak uvádí občanský zákoník. Sněm se svolává nejméně 30 dní před jeho konáním všem účastníkům sněmu a vedoucímu okresu nebo kraje, pod který středisko spadá. Okres nebo kraj může vyslat na sněm svého zástupce, ale pouze jako pozorovatele. Sněm se svolává, když to považuje svolavatel podle situace za potřebné. (Junák, 2017)

Sněmy jednají podle pravidel jednání a programu, které předkládá svolavatel sněmu a je schválen na začátku jednání delegáty sněmu. Sněm se usnáší zjevným hlasováním. O průběhu sněmu je vždy veden zápis³². (Junák, 2017)

Řádný sněm střediska se konal naposledy na podzim roku 2016. Na řádném sněmu se vedoucí střediska a jeho zástupce, členové revizní komise střediska a delegáti na sněmy VOJ a valný sněm. Střediskové sněmy slouží výhradně pro volbu delegátů na sněmu VOJ a valný sněm a na zvolení vedoucího střediska a jeho zástupce. Volba probíhá pomocí hlasovacích lístků. Vždy se hlasuje o konkrétní post, hlasy se sečtou a oznámí se vítěz voleb. Až po sečtení hlasů se přistupuje k hlasování o další post.

Středisková rada Je nejvyšším orgánem střediska mezi 2 sněmy podle §243 a §256 občanského zákoníku. Díky střediskové radě je splněna podmínka v §248 občanského zákoníku o svolávání nejvyššího orgánu spolku. Středisková rada odpovídá definici shromáždění delegátů podle občanského zákoníku. Rada rozhoduje ve všech věcech střediska, které nejsou upraveny předpisy přijatými ústředními orgány nebo orgány okresu či kraje nebo

---

³¹ Řádný sněm střediska je, když na něm dochází k úplné volbě orgánů střediska. Koná se jednou za tři roky nebo 42 měsíců od posledního řádného sněmu. Mimořádný sněm neobsahuje úplnou volbu orgánů střediska.

³² Zápis obsahuje zejména místo a čas konání, počty přítomných delegátů, hlavní body jednání sněmu, v případě konání voleb zápis o činnosti volebních orgánů a přijatá usnesení sněmu.

usnesením střediskového sněmu. Rada svým usnesením také stanoví v mezích stanovených vnitřním právem výši a splatnost členských příspěvků pro členy střediska. (Junák, 2017)

Středisková rada se skládá z vedoucího střediska a jeho zástupce či zástupců, další členové volení střediskovým sněmem a vedoucí oddílů daného střediska. Střediskový sněm může určit svým usnesením počet volených členů střediskové rady, je takové určení platné do konání dalšího řádného střediskového sněmu. Každý člen střediskové rady má jeden hlas, i když má více funkcí a svůj hlas nemůže přenést na někoho jiného. Hlasování tedy odpovídá § 252 občanského zákoníku. (Junák, 2017)

Středisková rada se usnáší jako kolektivní orgán podle §152 občanského zákoníku, nikdo nesmí jednat jejím jménem a ani převzít její pravomoc. Střediskové radě přísluší schvalovat rozpočet a plán činnosti střediska, přijímat vnitřní předpisy závazné pro celé středisko, rozhodovat o výši členských příspěvků pro dané středisko v souladu s vnitřními předpisy Junáka, omezit v mezích závazných předpisů pravomoc vedoucího střediska a dále mu stanovit náplň jeho činnosti, ukládat mu úkoly a kontrolovat jejich plnění a schválit návrh vedoucího střediska na jmenování zpravodaje střediska. Působnost střediskové rady je v souladu s občanským zákoníkem. (Junák, 2017)

Vedoucí střediska svolává zasedání střediskové rady vždy, uplyne-li od posledního zasedání střediskové rady více než 130 dní, pokud ho vyzve minimálně třetina oprávněných členů střediskové rady. Vedoucí střediska zasedání rady řídí. Radu svolává statutární orgán podle §248 občanského zákoníku. (Junák, 2017)

Pro výkon funkce vedoucího střediska a vedoucího VOJ je připravována nová zkouška. Jedná se o zkoušku ze střediskového minima, která je v současné době ve vývoji. V roce 2017 se očekává pilotní verze této zkoušky. Střediskové minimum obsahuje zkoušky z oblastí komunikace, plánování a organizování, prevence a zvládání krizových situací, tým a vedení, sebereflexe a seberozvoj, rozvoj druhých, skauting.³³ V současné době ještě platí pro výkon funkce vedoucí střediska organizační zkouška. Ta se skládá ze zkoušek z následujících oblastí Myslenkové základy skautingu, Odborné základy, komunikace, dokumentace, písemná práce a ústní obhajoba, organizace, vedení, plánování, projekty, právní vědomí.

Revizní komise střediska Středisko využívá možnost v §262 o zřízení kontrolní komise. Revizní komise střediska dohlíží, jsou-li záležitosti střediska řádně vedeny a vykonává-li středisko činnost v souladu s vnitřními a právními předpisy, a dále reviduje hospodaření střediska. O své činnosti a zjištěných závadách informuje sněm střediska, radu střediska a vedoucího střediska, které také uvědomuje o zjištěných závadách, ti musí podle možnosti sjednat nápravu a komisi o ní informovat. (Junák, 2017)

Tríčlennou komisi volí střediskový sněm, při menším počtu než tři, určí stávající členové člena nového, toho pak schválí středisková rada. Velikost komise je tedy stejně velká, jaká je minimum stanovené v občanském zákoníku. Členové si zvolí předsedu nebo o něm rozhodne los. Předseda i členové komise se mohou účastnit zasedání střediskové rady s poradním hlasem. (Junák, 2017)

---

³³ Jedná se o návrh obsahu zkoušky ze střediskového minima.

Vedoucí střediska (případně kapitán přístavu) **a jeho zástupce**. Vedoucí střediska je statutárním orgánem podle §243 občanského zákoníku a řídicím orgánem střediska, do jehož působnosti spadá vše, co není vyhrazeno jinému orgánu. Zastupuje jej zástupce vedoucího střediska (případně zástupce kapitána přístavu) a to v plném rozsahu. (Junák, 2017)

Vedoucí střediska jedná jménem střediska a nese plnou zodpovědnost za své jednání. Vedoucí střediska rozhoduje ve všech záležitostech střediska, které nejsou závaznými předpisy Junáka určeny do výlučné působnosti jiného orgánu a které si rada ani sněm střediska nevyhradily do své působnosti. Vedoucí střediska smí zmocnit k jednání jménem střediska i jiné členy rady, činovníky, orgány Junáka, fyzické či právnické osoby. Za jednání vykonané v rámci tohoto zmocnění nese odpovědnost vedoucí střediska. Právní jednání, které vedoucí střediska učiní v rozporu s pro něj závazným řídicím aktem, je platné. Vedoucí je pak odpovědný za právní důsledky takového jednání a odpovídá za újmu, která tím organizační jednotce vznikla. Pokud jednání, která vedoucí střediska vykonal z rozkazu řídicího aktu, není za ně zodpovědný. (Junák, 2017)

Vedoucí střediska jmenuje a odvolává vedoucí výchovných jednotek střediska (oddíly), pokud to nenáleží nejvyššímu orgánu střediska. (Junák, 2017)

Další orgány, které stanoví řád. Středisko využívá možnost zvolit si vlastní orgány. Zpravodaje střediska jsou jmenováni pro zajištění výkonu činnosti s charakterem činovnické funkce vedoucím střediska, s jeho rozhodnutím musí souhlasit středisková rada. Zpravodajové jsou plně odpovědní za svou činnost a planění úkolů a povinností z této činnosti plynoucí vedoucímu střediska. Zpravodajové se mohou jako pozorovatelé zúčastnit rady střediska. Vedoucí střediska také odvolává zpravodaje střediska, jeho práva a povinnosti pak přechází na vedoucího střediska. (Junák, 2017)

Více než zpravodajové střediska jsou častější zpravodajové okresu a kraje.

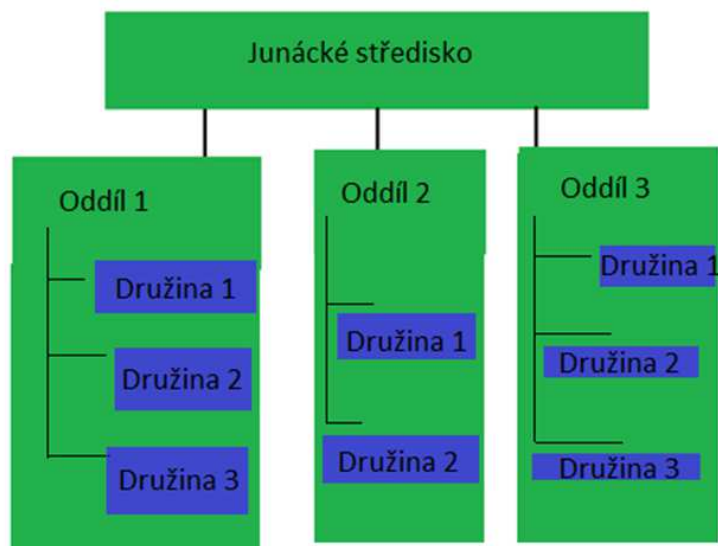
Činovníci jsou odpovědní za osoby, které mu byly svěřeny a za škodu, kterou při výkonu své funkce způsobí Junák má sjednané pojištění odpovědnosti. Tímto pojištěním jsou kryty škody na životě a zdraví, poškození či zničení věci, poškození a zničení věcí najatých nebo vypůjčených, částečné náklady právní ochrany, rizika škod na životním prostředí, a další. Pojištění jsou primárně vedoucí organizačních jednotek, vedoucí oddílu mladších členů, vedoucí táborů. Pojistit se mohou také činovníci starší 15 let, kteří pracují pravidelně s dětmi (ti si pojištění platí sami). Všichni členové Junáka mají úrazové pojištění, které se týká akcí organizované organizačními nebo výchovnými jednotkami Junáka. VOJ, ZOJ a ZvOJ si mohou sjednat pojištění majetku (nemovitého i movitého). (kolektiv, 2013)

Vedoucí organizačních jednotek a výchovným jednotek jsou seznámeni se svou odpovědností, která s funkcí vyplývá už při vykonávání zkoušek potřebných pro výkon funkce. O případných změnách, které se jich týkají, jsou informováni z ústředí Junáka (přes skautský informační systém).

5.2 Oddíly ve středisku

Střediska se skládá z minimálně tří výchovných jednotek. (viz obrázek 5.2) Výchovnými jednotkami jsou oddíly. Oddílem je oddíl benjamínků, oddíl vlčat, oddíl

světlušek, oddíl skautů, oddíl skautek, roverský kmen, kmen dospělých³⁴, klub rodinného skautingu³⁵, koedukovaný oddíl³⁶, spojený oddíl³⁷. Ze tří oddílů střediska jsou nejméně dva oddílem mladších členů³⁸. Oddíly nemají právní subjektivitu, nejsou pobočné spolky podle §228 občanského zákoníku. Junák využívá možnost založit jednotku bez právní subjektivity. Za oddíl vstupuje do právních vztahů středisko, středisko také za oddíl vede hospodaření. (Junák, 2017)

obr 5. 2 Dělení střediska na oddíly a družiny

(vlastní zpracování)

Oddíly především zajišťují kvalitní skautskou výchovu mladších i dospělých členů jednotky v duchu skautských principů, poslání, idejí a s využitím skautské výchovné metody. Oddíl zajišťuje bezpečnost účastníků a kvalifikovaný dohled na všech oddílem pořádaných aktivitách. Oddíl podporuje členy v osobním rozvoji (hlavně zvýšení kvalifikace). Spolupracuje s jinými oddíly při zkvalitnění a zpestření výchovné činnosti. Oddíl musí plnit povinnosti ukládané řídicími akty. Oddíly reprezentují při své činnosti středisko, Junák a dbají o jeho dobrou pověst. (Junák, 2017)

O vzniku oddílu rozhoduje středisková rada. (Junák, 2017) Oddíly jsou spravovány oddílovou radou, kterou řídí vůdce oddílu. Rada je tvořena vůdcem oddílu, rádci družin a ostatními činovníky, kteří jsou členy oddílu. Rada plánuje a organizuje oddílové akce během školního roku, letní stanový tábor, kontroluje činnost družin spadající pod oddíl. V praxi se schází oddílová rada minimálně třikrát během roku. Na konci letních prázdnin plánuje oddílová rada akce během nadcházejícího školního roku. U každé akce určí termín jejího

³⁴ Klub dospělých je oddíl určený pro oldskauty, kteří nejsou členy jiného oddílu.

³⁵ Rodinným skautingem rozumíme formální i neformální setkávání převážně skautských rodin fungujících v rámci určitého společenství a vycházejících ze sdílených hodnot, postavených na třech základních principech skautingu. Kluby vyvíjejí svou vlastní činnost a mohou se účastnit i další činnosti střediska.

³⁶ Oddíl s dětmi s více věkových skupin, v oddíle jsou smíšené družiny a to jak ve věkových kategoriích tak i spojení kluci a holky.

³⁷ Oddíl s dětmi s více věkových skupin, v oddíle jsou družiny po jednotlivých věkových skupinách a zvlášť družina kluků a družina holek.

³⁸ Oddílem mladších členů se myslí oddíl vlčat, světlušek, skautů, skautek koedukovaný a spojený.

konání a vybere minimálně dva činovníky, aby zajistili její realizaci, jeden činovník je určen jako hlavní a zodpovídá za akci. Příslušní činovníci pak zajistí ubytování, dopravu na místo, stravování, program. Během ledna či února oddílová rada zhodnotí uplynulé pololetí a začíná připravovat tábor (v této době je už známé tábořiště a termín tábora, určí se doprava do a z tábořiště a první podoba táborového programu). Během května či začátkem června se dokončuje příprava tábora (již je znám počet účastníků a počet činovníků a dochází k dokončení táborového programu). V některých oddílech se oddílová rada schází i častěji.

Pro existenci oddílu jen nutné splnit minimální počet členů pro příslušný typ oddílu. V oddíle mladších členů musí být minimálně 12 svěřenců. Pro roverský kmen stačí 8 svěřenců. V klubu dospělých musí být minimálně 5 členů. U klubu rodinného skautingu je minimem 4 členové. Kromě svěřenců jsou členy oddílu i činovníci a vedoucí oddílu a u oddílu mladších členů musí být i zástupce vůdce oddílu. (Junák, 2017)

Oddíly se v současné době potýkají s velkým nárůstem zájemců o vstup do skautských oddílu, ale také i s úbytkem skautských činovníků. Velké množství vlčat a světlušek přechází plynule mezi skauty a skautky, ale jen málo skautů a skautek přechází k roverům a také k činovníkům v jednotlivých oddílech. Nyní je tedy velký zájem ze strany dětí, ale je málo rádců pro jednotlivé družiny a málo vzdělaných činovníků pro funkce v oddílu, středisku. Některé oddíly tedy děti nepřijímají a některé oddíly a střediska bojují o svou existenci, aby udrželi minimální požadavek na strukturu oddílu nebo střediska. Pokud oddíly hledají nové členy, organizují tzv. náborové akce. Nejčastěji navštěvují školy, kde zorganizují program pro děti, nebo oddíl organizuje akce pro veřejnost, při které se pokouší informovat rodiče a děti o své činnosti, zaujmout. Oddíly se snaží zajistit rádce pro jednotlivé družiny tím, že připravuje skauty a skautky na výkon této funkce. Často skauti a skautky chodí na schůzky vlastní družiny a navíc se účastní i jiných schůzek a pomáhají současným rádcům v jejich práci a sami se na funkci rádců připravují. Ústředí se snaží rádcům družin pomáhat tím, že vydala pomocného průvodce funkcí rádce a umožňuje organizovat rádcovské kurzy. Střediska také většinou nabízejí proplácení ceny kurzů, ať už rádcovských nebo i čekatelských či vůdcovských.

Vedoucí oddílu musí být osoba zletilá, musí mít vykonanou vůdcovskou zkoušku. U oddílu vodního skautingu navíc kapitánská zkouška. Nejdříve ale musí vykonat čekatelskou zkoušku. Čekatelská zkouška je úvodní zkouška činovnické kvalifikace. Po vykonání zkoušky může činovník spolupracovat na vedení oddílu. (Junák, 2016)

Pro vykonání čekatelské zkoušky musí být splněny tyto podmínky:

- Věk minimálně 15 let,
- Souhlas vedoucího střediska,
- Lékařské potvrzení pro práci s dětmi,
- Čestné prohlášení o bezúhonnosti,
- Znalosti skautské stezky přiměřené věku,
- Připravit a zrealizovat vícedenní akci. (Junák, 2016)

Zkouška se skládá z dílčích zkoušek:

- Historie a myšlenkové základy skautingu (základní znalost historie Junáka a idejí na kterých Junák stojí),
- Psychologie a pedagogika (základní znalosti z pedagogiky a psychologie potřebné pro práci s dětmi),
- Metodika (znalost metodiky Junáka a její aplikace v praxi),
- Bezpečnost (reakce na možné problémy vznikající během činnosti oddílu),
- Zdravověda (znalost první pomoci),
- Právo (základní znalost teorie práva a právních předpisů související s činností oddílu),
- Hospodaření (základní znalost účetnictví a daňové evidence),
- Organizace (znalosti o fungování střediska). (Junák, 2016)

Pro absolvování vůdcovské zkoušky musí být splněny tyto podmínky:

- Minimálně 18 let
- Souhlas vedoucího střediska,
- Lékařské potvrzení o zdravotní způsobilosti pro práci s dětmi,
- Čestné prohlášení o bezúhonnosti,
- Složení čekatelské zkoušky,
- Kvalifikace: zdravotník zotavovacích akcí,
- Praxe 1 rok ve vedení oddílu. (Junák, 2016)

Vůdcovská zkouška se skládá ze zkoušek z jednotlivých předmětů. Jedná se o tyto zkoušky³⁹:

- Historie a myšlenkové základy skautingu (zkouší se hlubší znalost historie Junáka a skautských idejí, na kterých Junák stojí),
- Psychologie (zkouší se znalost psychologie potřebné pro práci s dětmi),
- Pedagogika (zkouší se znalost pedagogiky potřebné pro práci s dětmi),
- Metodika (zkouší se znalost metodiky Junáka a její aplikace v praxi),
- Vedení oddílu (zkouší se teoreticky i prakticky dovednosti potřebné pro vedení oddílu),
- Táboření (zkouší se znalost právních předpisů související s letními stanovými tábory a příprava letního stanového tábora),
- Organizace a Právo (zkouší se znalost organizační struktury Junáka a právních předpisů související s fungováním oddílu),
- Hospodaření (zkouší se znalost účetnictví a daňové evidence). (Junák, 2016)

Po vykonání čekatelské zkoušky může činovník organizovat oddílové akce, podílet se na vedení oddílu, může vykonávat funkci zástupce vůdce oddílu. Po vykonání vůdcovské zkoušky může činovník vykonávat funkci vůdce oddílu.

---

³⁹ Zkouška může být ve formě diskuze ve skupině se zkoušejícím, ústní zkouška, písemný test, písemný projev, praktická zkouška, projekt s prezentací, vytváření modelových situací atd.

Oddíly organizují jednodenní nebo víkendové akce a letní stanové tábory. Akce organizují většinou pro členy Junáka a některé i pro nečleny Junáka. Příkladem akcí pro členy Junáka je oddílová schůzka, předtáborové setkání, vánoční besídka. Příkladem akcí i pro nečleny Junáka je drakiáda, masopustní průvod, betlémské světlo. Letní stanový tábor se koná během Července a Srpna. Je to vyvrcholení ročního programu oddílu. Tábora se účastní družiny i se svými rádci a činovníci spadající pod daný oddíl. Délka jeho trvání bývá obvykle 14 dní, bývá však kratší i delší.

Registrace členů Junáka probíhá v rámci oddílu, vedoucí oddílu do konce ledna uveřejňují na Skautském informačním systému (tzv. skautIS) seznam členů oddílu, kteří se registrují⁴⁰, a do konce února odevzdávají vedoucímu střediska účastnické poplatky. Kromě registrace a seznamu členů Junáka obsahuje skautIS také seznam organizačních a výchovných jednotek Junáka, registraci vzdělávacích akcí včetně možnosti přihlášení členů přes tento systém na tyto akce, registraci sněmů, registraci táborů a dalších akcí. SkautIS dále obsahuje možnost využívat služby, které jsou přístupné pro členy Junáka (např. skautská telefonní síť, skautská energie, pojištění v rámci Junáka).

5.3 Družiny v oddíle

Oddíl je tvořen soustavou družin. Družinou se myslí družina benjamínků, šestka vlčat, roj světlušek, družina skautů, atd. V jednom oddíle musí být minimálně dvě družiny. Družiny má ideálně tvořit skupina 6-8 svěřenců a vedoucí družiny. Vedoucí družiny musí být osoba starší 15 let, doporučuje se absolvování rádcovského kurzu nebo nějaké přípravy na výkon funkce. Vedoucí družiny si může zvolit svého zástupce (buď někoho ze svěřenců – aplikuje se u skautů, skautek, roverů a rangers, nebo někoho z činovníků).

Rádcovské kurzy jsou akce, během kterých skauti a skautky dostávají informace důležité pro vykonávání role rádce družiny a slouží pro seznámení skautů a skautek, k navázání nových kontaktů. Akce bývá organizována skautským okresem. Nejčastější podoba je několik víkendů v průběhu školního roku, nebo jednodenní či několikahodinové setkání. Další možností přípravy je lesní kurz nebo příprava v rámci oddílu.

Družina je základní jednotkou oddílu klíčovou pro správné fungování družinového systému v oddílech mladších členů, který je efektivním nástrojem pro vytváření party a vztahů ve skautském oddíle, přirozenou výchovu mladých lídrů k zodpovědnosti a vůdcovským dovednostem a vhodným prostorem pro používání výchovného programu. Rádci se mohou zúčastnit rádcovských setkání, kde naváží nové vztahy a získají nové nápady a zkušenosti pro svou činnost.

Družiny se scházejí většinou pravidelně jednou za týden na tzv. schůzce a mohou během roku organizovat i víkendové akce pro členy družiny nebo pro více družin. Na schůzce se hrají různé hry, učí se ze skautské teorie a praxe. Během schůzky by se měly střídát pohybové a klidné aktivity. Délka schůzky závisí na věkové kategorii i na časových možnostech dětí či vedoucích. Nejčastěji je délka družinové schůzky hodina a půl pro děti do 10 let a dvě hodiny pro děti starší 10 let. Víkendovou akcí může být např. výlet, přespání

---

⁴⁰ Do SkautISu se uvádí jméno, příjmení, rodné číslo, datum narození, trvalé bydliště, pohlaví, výchovná jednotka pod kterou se registruje, kategorie členství.

v klubovně, atd. Kromě toho se družiny účastní soutěží pořádané organizačními jednotkami Junáka (středisko, okres, kraj, ústředí).

Mezi nejčastější soutěže patří „Závod vlčat a světlušek“ a „Svojsíkův závod“. Obě dvě jsou upraveny pravidly, které vydal hlavní spolek a pro organizační jednotky je závazný. Střediska mohou zorganizovat i vlastní soutěže například turnaj ve fotbale, volejbale či jiném sportu, turnaj pouze pro členy střediska či pro oddíly z okolí (např. v Opavě se organizuje pro okolní oddíly turnaj o putovní pohár ve fotbale, vánoční turnaj).

5.4 Zhodnocení

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, střediska jsou součástí organizační struktury Junáka. Jedná se o základní organizační jednotky, které tvoří jakési pojítko mezi výchovnými jednotkami bez právní subjektivity (oddíly) a organizačními jednotkami nacházející se nad střediskem (vyšší organizační jednotky a hlavní spolek). Střediska společně s oddíly vykonávají tu nejdůležitější část výchovně-vzdělávací práce spolku.

Pokud hlavní spolek nebo VOJ vydají nějaké rozhodnutí, tyto jsou pro středisko závazné a musí se jimi řídit. Jedná se primárně o:

- Určení výše členských příspěvků, které posílají střediska nadřazeným organizačním jednotkám,
- Rozdělování dotací poskytnuté hlavnímu spolku nebo VOJ,
- Pravidla pro konání veškerých celostátních aktivit určených pro členy spolku, jako jsou sněmy, závody, vzdělávací programy,
- Povinnost svolávat střediskový sněm, střediskovou radu, kontrolovat činnost oddílů, zajišťovat vzdělávání svých činovníků.

Středisko má i možnost si řadu věcí řídit samo. Například:

- Mohlo si zvolit systém vedení účetnictví (zjednodušené nebo podvojně),
- Určuje výši příspěvků pro své členy,
- Rozhoduje o akcích, které samo organizuje,
- Kontroluje činnost svých oddílů, které se člení na jednotlivé družiny, které pracují s dětmi,
- Volí si formu své výchovně-vzdělávací práce,
- Žádá o granty a dotace od měst a obcí, ve kterých působí,
- Vydává vlastní rozhodnutí platné pro jeho členy.

Střediska s dobře fungujícími oddíly tvoří základ, na kterém stojí celá organizace.

6 Závěr

Junák – český skaut z.s. je spolkem podle zákona č. 89/2012 sb. nový občanský zákoník. Junák si v reakci na nový právní předpis v roce 2014 na valném sněmu odsouhlasil nové stanovy a v roce 2015 si změnil název z „Junák svaz skautů a skautek české republika“ na „Junák – český skaut z.s.“. Tím splnil povinnost, uloženou spolkům.

Kromě povinnosti týkající se přeměny občanského sdružení na spolek ukládá zákon pravidla pro orgány spolku a pro jeho organizační strukturu. Občanský zákoník ukládá, aby spolky zakládaly nejvyšší orgán, statutární orgán spolku. Nejvyšší orgán mění stanovy a rozhoduje o důležitých věcech spolku. Statutární orgán jedná jménem spolku a zastupuje ho navenek. Oba dva orgány si může spolek nazvat, jak uzná za vhodné, ale nesmí budit klamný dojem. Zároveň dává spolkům možnost založit kontrolní komisi či rozhodčí komisi. Nakonec dovoluje založit jakýkoliv orgán, který se spolek rozhodne založit. Zákon dává možnost, aby si hlavní spolek založil pobočné spolky, které jsou odvozeny od hlavního spolku.

Organizační struktura Junáka je velmi rozsáhlá. Je tvořena pobočnými spolky podle §228 občanského zákoníku a výchovnými jednotkami bez právní osobnosti. Hlavní spolek i pobočné spolky jsou vedeny soustavou orgánů.

Hlavním spolkem Junák – český skaut z.s. má jako nejvyšší orgán podle § 247 občanského zákoníku valný sněm a Náčelnictvo. Řádný valný sněm se svolává minimálně jednou za tři roky a na něm se mění stanovy, hlasuje se o důležitých tématech Junáka a volí členy Náčelnictva, ústřední revizní komise a rozhodčí a smírčí rady. Náčelnictvo se schází pětkrát ročně v období mezi dvěma řádnými sněmy a tím splňuje podmínku o svolání nejvyššího orgánu spolku minimálně jednou za rok. Náčelnictvo odpovídá za naplnění vůle valného sněmu, jmenuje členy výkonné rady, schvaluje rozpočet ústředí. Valný sněm a Náčelnictvo fungují na principu shromáždění delegátů podle §256 občanského zákoníku. Jako statutární orgán Junáka podle občanského zákoníku je starosta, ten předsedá výkonné radě Junáka. Výkonná rada je výkonným orgánem spolku a řídí organizaci, aby naplňovaly stanovy Junáka a usnesení valného sněmu. Junák se rozhodl, že zřídí kontrolní komisi podle § 262 a rozhodčí komisi podle § 265 občanského zákoníku. Jako kontrolní komisi zřídil Junák Ústřední revizní komisi a rozhodčí a smírčí radu jako rozhodčí komisi.

Junák vytvořil čtyři typy pobočných spolků a to Junácké kraje (14), Junácké okresy (62), Junácké střediska (484) a zvláštní organizační jednotky Junáka (15).

Junácké kraje (vyšší organizační jednotky) spadají pod hlavní spolek Junák – český skaut z.s. Junácké kraje mají jako nejvyšší orgán podle §247 občanského zákoníku Krajský sněm a Krajskou radu. Řádný krajský sněm zasedá jednou za tři roky. Krajský sněm rozhoduje ve všech záležitostech kraje, o kterých nerozhodnou ústřední orgány. Krajský sněm dále volí členy krajské rady, vedoucího kraje a členy krajské revizní komise. Krajská rada se schází v období mezi dvěma řádnými krajskými sněmy a rozhoduje ve všech záležitostech kraje, o kterých nerozhodly ústřední orgány a krajský sněm. Krajská rada tedy zajišťuje splnění §248 občanského zákoníku o svolání nejvyššího orgánu spolku minimálně jednou do roka. Krajský sněm a rada splňují definici shromáždění delegátů podle §256 občanského zákoníku. Krajskému sněmu předsedá vedoucí kraje, ten je statutárním orgánem

podle občanského zákoníku. Vedoucí kraje může jmenovat krajské zpravodaje pro výkon činností s charakterem činnosti funkce. Revizní komise kraje je kontrolní komisí podle §262 občanského zákoníku a kraje tak využívají možnost tento orgán vytvořit.

Junácké okresy (vyšší organizační jednotky) spadají pod Junácké kraje. Junácké okresy mají jako nejvyšší orgán podle §247 občanského zákoníku okresní sněm a okresní radu. Řádný okresní sněm zasedá jednou za tři roky a rozhoduje ve všech záležitostech okresu, o kterých nerozhodnou ústřední orgány a orgány kraje, dále volí členy okresní rady, vedoucího okresu a členy revizní komise okresu. Okresní rada se schází v období mezi dvěma řádnými okresními sněmy a rozhoduje ve všech záležitostech okresu, o kterých nerozhodly ústřední orgány, krajská orgány a okresní sněm. Okresní rada tedy zajišťuje splnění §248 občanského zákoníku o svolání nejvyššího orgánu spolku minimálně jednou do roka. Okresní sněm a rada splňují definici shromáždění delegátů podle §256 občanského zákoníku. Okresnímu sněmu předsedá vedoucí okresu, ten je statutárním orgánem podle občanského zákoníku. Vedoucí okresu může jmenovat zpravodaje okresu pro výkon činností s charakterem činnosti funkce. Revizní komise okresu je kontrolní komisí podle §262 občanského zákoníku a okresy tak využívají možnost tento orgán vytvořit.

Junácká střediska (základní organizační jednotky) spadají pod Junácké okresy anebo přímo pod Junácké kraje. Junácká střediska mají jako nejvyšší orgán podle §247 občanského zákoníku střediskový sněm a střediskovou radu. Řádný střediskový sněm zasedá jednou za tři roky a rozhoduje ve všech záležitostech střediska, o kterých nerozhodnou ústřední orgány, orgány kraje a orgány okresu, pod které středisko spadá, dále volí členy střediskové rady, vedoucího střediska a členy revizní komise střediska. Středisková rada se schází v období mezi dvěma řádnými střediskovými sněmy a rozhoduje ve všech záležitostech střediska, o kterých nerozhodly ústřední orgány, krajská orgány, okresní orgány a střediskový sněm. Středisková rada tedy zajišťuje splnění §248 občanského zákoníku o svolání nejvyššího orgánu spolku minimálně jednou do roka. Střediskový sněm a rada splňují definici shromáždění delegátů podle §256 občanského zákoníku. Střediskovému sněmu předsedá vedoucí střediska, ten je statutárním orgánem podle občanského zákoníku. Vedoucí střediska může jmenovat zpravodaje střediska pro výkon činností s charakterem činnosti funkce. Revizní komise střediska je kontrolní komisí podle §262 občanského zákoníku a střediska tak využívají možnost tento orgán vytvořit.

Junácká střediska se skládají z minimálně tří oddílů. Oddíly nemají právní subjektivitu. Oddíl zastupuje vedoucí oddílu. Několikrát do roka se svolává oddílová rada, která rozhoduje o akcích během roku a kontroluje činnost družin. Oddíl tvoří minimálně dvě družiny, které se schází často jednou týdně na družinové schůzce. Registrace členů Junáka probíhá každý rok v rámci oddílů.

Junácká střediska jsou součástí organizační struktury organizace Junák-český skaut z.s. a jsou podřízeni Junáckým okresům, Junáckým krajům, hlavnímu spolku. Rozhodnutí, které nadřazené jednotky v určitých oblastech vydají, jsou pro střediska závazná. Jsou oblasti,

ve kterých se středisko rozhoduje samo a přijímá vlastní usnesení. Střediska jsou členěny na oddíly, které vykonávají pomocí družin práci s dětmi, které jsou členy Junáka.

7 Seznam použité literatury

Knihy:

Hájková, A., Nebuželská, M. & Pavlok, P., 2015. *Spolky a spolkové právo*. právní praxe editor Praha: C.H.Beck.

kolektiv, 2013. *vůdcovská zkouška*. Praha: Junák.

Ronovská, K., Vitoul, V. & Bílková, J., 2014. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. Praktik editor Praha: Leges.

Svejkovský, J. & Deverová, L., 2013. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku*. Praha: C.H.Beck.

Elektronické dokumenty:

Junák, 2002. *Řád Rozhodčí a smírčí rady*. [Online]

Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/268-rad-rozhodci-a-smirci-rady>
[Přístup získán 23 Únor 2017].

Junák, 2002. *Statut Junácké rezervace Červený Hrádek*. [Online]

Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/277-statut-jrch>
[Přístup získán 24 Březen 2017].

Junák, 2003. *Statut Vzdělávacího střediska Gemini*. [Online]

Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/296-statut-vsg>
[Přístup získán 24 Březen 2017].

Junák, 2007. *Statut Kapitanátu vodních skautů*. [Online]

Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/278-statut-kapitanatu-vs>
[Přístup získán 24 Březen 2017].

Junák, 2007. *Statut Skautského záchrannářského střediska*. [Online]

Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/293-statut-szs>
[Přístup získán 24 Březen 2017].

Junák, 2008. *Statut Centra vzdělávání Parvula*. [Online]

Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/274-statut-cvp>
[Přístup získán 24 Březen 2017].

Junák, 2008. *Statut Klubu skautských sběratelů Junáka*. [Online]

Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/280-statut-kssi>
[Přístup získán 24 Březen 2017].

Junák, 2008. *Statut ZvOJ Krajinská Č. Budějovice*. [Online]

Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/279-statut-krb>
[Přístup získán 24 Březen 2017].

- Junák, 2011. *Statut Skautské ochranné služby*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/292-statut-sos>
[Přístup získán 24 Březen 2017].
- Junák, 2011. *Statut Tiskového a distribučního centra*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/295-statut-tdc>
[Přístup získán 24 Březen 2017].
- Junák, 2012. *Statut ZvOJ Skautské základny VAVÉHA*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/294-statut-szv>
[Přístup získán 24 Březen 2017].
- Junák, 2013. *Statut ZvOJ Středisko správy majetku*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/298-zvoj-stredisko-spravy-majetku>
[Přístup získán 24 Březen 2017].
- Junák, 2014. *Stanovy Junáka*. [Online]
[Přístup získán 23 Únor 2017].
- Junák, 2015. *Jednací řád Náčelnictva*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/256-rad-jednaci-nj>
[Přístup získán 23 Únor 2017].
- Junák, 2015. *Statut kapralova mlýna*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/276-statut-jkm>
[Přístup získán 24 Březen 2017].
- Junák, 2015. *Statut Skautského centra Domašov*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/914-statut-skautskeho-centra-domasov>
[Přístup získán 24 Březen 2017].
- Junák, 2015. *Statut Skautského institutu*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/291-statut-si>
[Přístup získán 24 Březen 2017].
- Junák, 2016. *Řád pro vzdělávání činovnic a činovníků*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/266-rad-pro-vzdelavani-cinovnic-a-cinovniku>
[Přístup získán 22 Března 2017].
- Junák, 2016. *Řád pro zvláštní organizační jednotky*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/273-rad-zvlastni-organizacni-jednotky>
[Přístup získán 24 Březen 2017].
- Junák, 2016. *Řád valného sněmu*. [Online]
Available at: <https://krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/257-rad-valneho-snemu>
[Přístup získán 23 Únor 2017].

Junák, 2017. *Organizační řád*. [Online]
Available at: krizovatka.skaut.cz/dokumenty/file/29-organizacni-rad
[Přístup získán 23 Únor 2017].

právní předpisy:

Česká republika. Občanský zákoník. In: Předpis č.89/2012 Sb. 2012. Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Česká republika. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. In: Předpis č.
304/2013 Sb. 2013. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304>

8 Seznam zkratek

KVS – kapitanát vodních skautů
NJ – náčelnictvo Junáka
NOZ – nový Občanský zákoník
RSRJ – Rozhodčí a smírčí rada Junáka
SCD – skautské centrum Domašov
SI – skautský institut
SOS – skautská ochranná služba
SZS – skautské záchranářské středisko
KSSJ – Klub skautských sběratelů Junáka
TDC – tiskové a distribuční centrum
ÚRKJ – ústřední revizní komise Junáka
VOJ – vyšší organizační jednotka
VRJ – výkonná rada Junáka
ZOJ – základní organizační jednotka
ZvOJ – zvláštní organizační jednotka
z.s. – zapsaný spolek

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 5. 5. 2017

Ondřej Vícha